

-47. kazalo v zachyem zv. - vstavopredaj

IDRIJSKI RAZGLEDI

1960

1.

V.

TRGOVSKO PODJETJE

IZBIRA

ustanovljeno leta 1952

nudi v svojih prodajalnah v Idriji, Spodnji Idriji, na Vojskem, v Godoviču, Otaležu, Kanomlji in Krnicah cenjenim odjemalcem pester asortiment potrošnega blaga. Posebej opozarjamo na novo prodajalno

»DROGERIJA«

v Idriji, kjer boste postreženi z vsem drogerijskim blagom

VSEM OBČANOM
ŽELIMO SREČNO NOVO LETO 1960

OBRTNO PODJETJE

M I Z A R

OTALEŽ

želi vsem občanom srečno Novo leto in se še nadalje priporoča za usluge v mizarskem in čevljarjem obratu.

TRGOVSKO PODJETJE

»KURIVO« Idrija

se bo v letu 1960 trudilo, da bo svojim odjemalcem postreglo z vsem gradbenim materialom, drvmi in premogom, z vsemi tekočimi gorivi in mazivi po ugodnih cenah
SREČNO NOVO LETO 1960!

GRADBENO PODJETJE

Židgrad

» Idriji

je tudi v letu 1959 izvršilo mnoga gradbena dela v zadovoljstvo vseh investitorjev v občini in izven nje. Naše tehnično vodstvo smo še izpopolnili ter dopolnili mehanizacijo, kar nas je usposobilo za prevzem tudi najbolj zahtevnih gradbenih del.

SREČNO NOVO LETO!

KOMUNALNA BANKA

PODRUŽNICA IDRIJA

ŽELI VSEMU PREBIVALSTVU OBČINE

IDRIJA SREČNO IN USPEHOV POLNO

NOVO LETO 1960

OBRTNE DELAVNICE

SIMPLEX

ki bodo v letu 1960 razširile svoje obrate
ŽELIJO VSEM SREČNO NOVO LETO 1960

TRGOVSKO PODJETJE

»VINO« Idrija

ima stalno na zalogi raznovrstna primorska vina, likerje ter druge alkoholne in brezalkoholne pijače ter stalno zalogo piva. Vse po ugodnih cenah. Vsemu prebivalstvu
ŽELIMO SREČNO NOVO LETO 1960!

Kino »ZVEZDA« Idrija

želi vsem svojim številnim obiskovalcem
SREČNO NOVO LETO 1960!

HOTEL IN RESTAVRACIJA

NANOS

IDRIJA

nudi gostom poleg običajnih gostinskih storitev tudi postrežbo s klobasami in krvavicami ter prijetno postrežbo v posebnih prostorih. — Pod našim vodstvom imamo tudi gostilno »JELEN« v Godoviču. Skupno s Turističnim društvom imamo vedno možnost, da nudimo v Idriji prenočišča in dobro postrežbo večjim skupinam izletnikov.

VSEM NAŠIM GOSTOM

ŽELIMO SREČNO NOVO LETO 1960!

Lesna industrija
»22. JULIJ«
Idrija

proizvaja pohištvo, panel plošče in rezan les po ugodnih cenah.
Vsemu delovnemu ljudstvu, poslovnim prijateljem in prebivalstvu občine Idrija želi **SREČNO IN USPEHOV POLNO LETO 1960** delovni kolektiv naše tovarne. Cenjenim odjemalcem se še nadalje priporočamo za številna naročila.

ZAUPAJTE SVOJE PRIHRANKE

ZADRUŽNI
HRANILNICI IN POSOJILNICI

GORICA, PODRUŽNICA IDRIJA

in hranilno kreditnim odsekom kmetijskih zadrug Cerčno, Črni vrh, Dole, Ledine, Spodnja Idrija in Vojsko.

Vsem našim poslovnim prijateljem želimo **USPEHOV POLNO LETO 1960**

TRGOVSKO PODJETJE

Preskrba

IDRIJA

ima svoje trgovske obrate v mestu, Črnem vrhu, Zavrnatcu, Dolah, Gorah, Govejku in Ledinah, kjer vas postrežejo z vsem zaželenim blagom.

VSEM ODJEMALCEM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM ŽELIMO SREČNO IN USPEHOV POLNO NOVO LETO 1960!

OBRTNO PODJETJE

MESNINE

IDRIJA

se bo trudilo tudi v novem letu, da bo postreglo številne odjemalce z najbolj kvalitetnimi izdelki po najnižjih cenah.

Vsemu delovnemu ljudstvu **SREČNO IN VESELO NOVO LETO 1960!**

GOZDARSKO - KMETIJSKA
POSLOVNA ZVEZA IDRIJA

je v letu 1959 močno utrdila svoje zveze z vsemi kmetijskimi zadrugami občine Idrija in bivše občine Cerčno.

Naše poslovanje obsega gozdarstvo in sadjarstvo, kjer se poslužujemo lastnih drevesnic, ter kmetijstvo (travníštvo, pašništvo, semenska služba, živinoreja, poljedelstvo itd.). V tej zvezi oskrbujemo zadruge z vsem potrebnim materialom in se poslužujemo lastnega prevoznega parka.

VSEM NAŠIM ZADRUŽNIKOM
IN VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU ŽELIMO USPEHOV POLNO LETO 1960!

MESTNI MUZEJ

IN UREDNIŠTVO IDRIJSKIH RAZGLEDOV

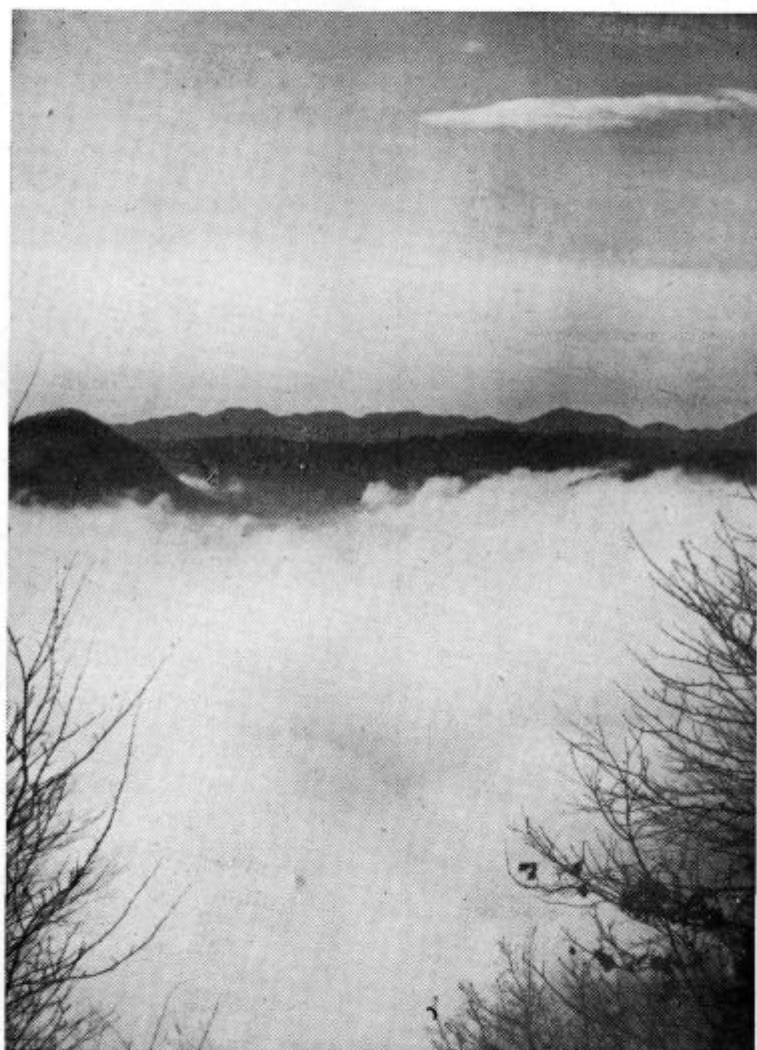
ŽELITA ŠTEVILNIM OBISKOVALCEM IN NAROČNIKOM
SREČNO IN USPEHOV POLNO LETO 1960!

IDRIJSKI RAZGLEDI

V. LETO

31. MARCA 1960

ŠT. 1

LE V PLANINE, KADAR IDRIJSKO KOTLINO ZALJE MORJE MEGLE!

Foto: Mestni muzej

P 489/5. 1960

P 1183/1967

Izdaja Mestni muzej v Idriji — Uredniški odbor: Lado Božič, inž. Ivan Gantar, Slavica Božič, Anica Munda, Anton Rems, Lojze Jurjevič, Bojan Križaj — Odgovorni urednik Srečko Logar — Izhaja vsake tri mesece — Celoletna naročnina 200 din, za inozemstvo 300 din — Naslov: »Idrijski razgledi«, Idrija, poštni predal 11, telefon: Idrija 35, tekoči račun pri Komunalni banki Idrija št. 608-702/2-108, brzojavke: Idrija, muzej — Tiska tiskarna Časopisno-založniškega podjetja »Primorski tisk« v Kopru

Desetlet delavskega samoupravljanja v našem rudniku

Dne 30. januarja sta se zbrala na skupni seji sedanji delavski svet in prvi delavski svet Rudnika živega srebra. Svečano sejo je začel predsednik rudniške sindikalne podružnice Stanko Strnad, ki je pozdravil predvsem predsednika Republiškega sindikata kemičnih, rudarskih in metalurških delavcev Jožeta Plevnika, predsednika okrajnega odbora SZDL Franca Skoka, predsednika naše občine Lada Božiča ter vse predstavnike domačih političnih in gospodarskih organizacij.

O prvem obdobju delavskega samoupravljanja pri rudniku je poročal prvi predsednik delavskega sveta Janko Lukan, ki je v uvodu navedel velike spremembe v našem družbenem razvoju od osvoboditve do leta 1950, ko se je začelo uveljavljati delavsko samoupravljanje v vseh naših podjetjih, nato pa prešel na razvoj pri našem rudniku od leta 1950 do 1954:

29. januarja 1950 je bil prvič izvoljen delavski svet podjetja. Konec leta 1949 je bil sprejet sklep, da se v 17 podjetjih na ozemlju Ljudske republike Slovenije osnujejo delavski sveti. Med njimi je bilo tudi naše podjetje. S tako določitvijo je bilo našemu delovnemu kolektivu izraženo izredno priznanje, kajti osnova ji je bila predhodna ugotovitev, da ima objektivne in subjektivne pogoje za prehod iz nekdanjega dirigiranega gospodarjenja na samostojno odločanje o vseh vprašanjih, ki zadevajo naše podjetje kot člen naše gospodarske skupnosti. Prvi delavski svet res še ni imel tistih pristojnosti, ki jih je dobil pozneje na osnovi Zakona o gospodarjenju z državnimi gospodarskimi organizacijami, vendar je njegova izvolitev in vse njegovo delo do izida omenjenega zakona le pomenila preizkusno dobo, opravljanje zrelostnega izpita, ki naj v praksi pokaže, koliko so naši delovni ljudje sposobni samostojnega življenja, samostojnega gospodarjenja v okviru splošnih družbenih načel.

Tako izvoljeni delavski svet je štel 53 članov, od teh 29 delavcev, 3 inženirje, 3 tehnične in 18 nameščencev. V delavskem svetu so bile tudi žene.

Pri izbiri kandidatov so se izvoljeni delegati odločili za najboljše člane delovnega kolektiva, ki so s svojim delovnim prizadevanjem dokazali, da razumejo perspektivo našega razvoja, ki so od vsega začetka posvečali vse sile za doseg postavljenih nalog in ki so delo pri podjetju pojmovali kot nadaljevanje revolucionarnega dela v NOB. Tako je bilo v delavski svet izvoljenih 25

nekdanjih borcev, 27 udarnikov in 1 racionalizator.

Kot priprava na volitve v delavski svet so bili po vseh partijskih celicah in sindikalnih aktivih sestanki, ki so obravnavali pomen in namen volitev v samoupravne organe podjetja. Pri tem je bil vsak član delovnega kolektiva angažiran, da vsaj razmišlja o velikih dogodkih. Vsakdo je imel občutek, da se dogaja nekaj novega, da so se začele tudi stvarno lomiti verige, ki so ga priklepale na mezdnno pojmovanje dela, da je pridobil na veljavi, da se pravilneje ocenjuje njegovo delo in da ne bo samo prejemal plačila za svoje delo, temveč da bo tudi odločal, kako naj se dela, kako naj se gospodari in kako naj se individualni interesi vsklajujejo z interesi skupnosti.

Že na prvem zasedanju delavskega sveta so bili sprejeti nekateri sklepi, ki so kazali, da je delavski svet, skoraj bi rekel, instinktivno čutil potrebo, da se loteva najpomembnejših problemov:

1. vse sklepe delavskega sveta je treba sporočati delovnemu kolektivu;
2. delavski svet bo zasedal vsak mesec;
3. vsi člani se bodo pripravljali na pismeno poročilo;
4. odbor delavskega sveta bo obvestil o predlogih dnevnega reda vse člane vsaj nekaj dni pred zasedanjem;
5. uprava bo ukrenila vse potrebno v zvezi s samskim domom;
6. delovne brigade bodo prejemale analize vsakih deset dni;
7. osnovalo se bo čim več brigad za visoko delovno storilnost.

Iz gornjega povzemamo, da se je delavski svet že od vsega začetka zavedal, da je predstavnik delovnega kolektiva, da je že od vsega začetka oblikoval odnose z delavskim kolektivom, da je vsem svojim članom naložil dolžnost, da se pripravijo za čim uspešnejše delo na zasedanju, da je s posebno pozornostjo obravnaval in sklepal o problemih v zvezi z nastanitvijo samskih delavcev ter posebno poudarjal potrebo, da se še nadalje razvija in ustali brigadni sistem dela za visoko delovno storilnost. Iz takratnega zapisnika ugotavljamo, da je prvo zasedanje delavskega sveta potekalo v pravem revolucionarnem razporejenju, da so se delavci kar tekmovali prijavljali k diskusiji z vrsto predlogov, kako izboljšati in racionalizirati obratovanje podjetja.

Delo delavskega sveta je bilo s tem zasedanjem pravilno zastavljeno. Zavladala je

sproščenost, ki je v bodoče, kljub nekaterim napakam, obrodila veliko uspehov. Delavec je prvič v življenju sedel kot enakopravni in odločujoči činitelj z inženirjem in tehnikom, delavec je prvič lahko na najvišjem organu v podjetju razpravljaj o svojem delu, o delu tovarišev, o poslovanju podjetja. Nekoč pa mu je italijanski inženir na vsako zastavljeno vprašanje odgovoril, da je njegova dolžnost delati, da nima nobene pravice, vtikati se v zadeve, ki se dogajajo izven njegovega delovišča.

Delavski svet je kot predstavnik delovnega kolektiva užival od vsega začetka polno zaupanje svojih volivcev. Delovni kolektiv je čutil, da sedijo v delavskem svetu tovariši, zato je odobral sprejete sklepe in jih skušal uresničiti.

Od leta 1950 pa do leta 1954 je delavski svet obravnaval predvsem tekočo problematiko in potrebe po modernizaciji obratovanja podjetja. Posebno je poudarjal potrebo, da se zavaruje delavec pred škodljivimi posledicami okolja in da se mu poskrbijo potrebni prehrabeni artikli.

V glavnih potezah razčlenimo delo delavskega sveta v obravnavanem obdobju, pa ugotovimo delovanje na vseh delovnih področjih podjetja:

1. Modernizacija podjetja: Delavski svet je že v letih 1950 in 1951 ugotovil, da podjetje obratuje z zastarelimi napravami, ki bodo slej ko prej postale odločna ovira za nadaljnjo reprodukcijo podjetja. Zaradi take ugotovitve je sprejel sklep, da se tehnično obdela celoten tehnološki proces in pripravi perspektivni 10-letni načrt rekonstrukcije podjetja.

V sprejetem perspektivnem planu podjetja je bila zajeta modernizacija notranjega transporta v jami, zunanjega transporta s separacijo, povečanje in izboljšanje zmogljivosti topilnice, nabava in uporaba novega pnevmatskega orodja, zgraditev nove mehanične delavnice in trafo postaje v podjetju s centralno razdelilno postajo.

Z izvedbo tega programa je bila podjetju zagotovljena bodočnost, odpravljena obratovalna zastarelost, v katero je pahnila rudnik zgolj izkoriščevalska italijanska uprava. Realizacija tega programa bi delovnemu kolektivu zagotovila možnost boljšega in racionalnega izkoriščanja rudnega bogastva.

V obdobju, ki ga to poročilo obravnava, so bile opravljene vse potrebne tehnične priprave, ki naj bi omogočile uresničiti desetletni perspektivni načrt.

Zaradi uvajanja novih, sodobnih metod dela in novih delovnih naprav je podjetje marsikdaj naletelo na ugovore pri posameznih članih kolektiva, češ, čemu je vse to potrebno, saj se je vedno tako delalo.

Delavski svet je s svojim vplivom razbil konservativno gledanje s tem, da je dokazal koristnost sodobnih ukrepov.

2. Delovna produktivnost: Delovni kolektiv je sprejel obveznost, da bo pred rokom izpolnil naloge, ki jih je preden postavila prva petletka. V ta namen je tudi delavski svet po svoji prvi izvolitvi osvojil in dalje razvijal brigadni sistem za visoko proizvodnost dela, uvažal tekmovanje med posameznimi delovnimi skupinami in dosegel, da je podjetje izpolnilo petletni plan že leta 1951, za kar je kolektiv prejel posebno priznanje od najvišjih organov državne oblasti.

Delovna produktivost se je dalje večala z uvajanjem novega, sodobnejšega delovnega orodja, stimulirala se je z udarniškim sistemom nagrajevanja najboljših delavcev, stalno smo tudi seznanjali delovni kolektiv s potrebami jugoslovanske skupnosti po novih dobrinah in posebej poudarjali, da je od nas samih odvisno, koliko se bo dvignila naša življenjska raven.

Lahko trdim, da je delovni kolektiv z veliko politično zrelostjo premagal takratne težave in dostojno prispeval k splošnim naporom vseh delovnih kolektivov v Jugoslaviji.

3. Skrb za delovnega človeka: Vzporedno z obravnavanjem vseh problemov tehnično-gospodarske narave je delavski svet venomer imel pred očmi delovnega človeka, si prizadeval, da bi ga zavaroval na delovišču in mu posredoval primerno prehrano.

V ta namen je poslovala vse do leta 1950 prehrabena enota podjetja »RUDOSK«, ki je izrecno skrbela za prehrano delovnega kolektiva podjetja. Rudnik je imel v svojem sklopu tudi ekonomijo, ki je oskrbovala rudniško menzo z nekaterimi kmetijskimi pridelki.

Delavski svet je skrbel tudi za graditev novih stanovanj in vzdrževanje starih. V navedenem obdobju sta bili dograjeni koloniji pri Likarici in v Spodnji Idriji. Vendar menim, da ta dejavnost le ni dosegla zaželenega obsega, lahko bi se bilo storilo mnogo več.

Glede zavarovanja delavcev pred škodljivim delovnim okoljem je bilo veliko storjenega. Že v prvih zapiskih delavskega sveta je zaslediti, da je le-ta redno obravnaval varstvo delavca pri delu in skrbel za nabavo in uporabo zaščitnih sredstev. Pri tem je upošteval vse strokovne nasvete.

Da bi zavarovali delavca pred poklicnim obolenjem, smo omejili delo na deloviščih s posebno visoko koncentracijo živosrebrnih hlapov, na deloviščih s samorodnim živim srebrom in tam, kjer je koncentracija živosrebrnih hlapov presegla dovoljeno koncentracijo, na 6-urni delovni čas. Delavec je smel ostati na takih deloviščih največ 3 do 6 dni. Kot preventivno zaščitno sredstvo je bila

uvredena slanina za žvečenje, izpiranje ust s taninsko vodo, umivanje rok pred malico in podobno. V investicijski načrt smo sprejeli zgraditev novih kopalnic, urejenih po sodobnih higienskih načelih. Navezali smo stike z znanstveno-medicinskimi zavodi, ki so pričeli raziskovati naša profesionalna obolenja, da bi našli potrebna varstvena sredstva; respiratorji, ki so bili doslej v rabi, so namreč samo delno preprečevali nastanek škodljivih posledic na delavčevem organizmu.

Če danes gledamo na preteklo obdobje, lahko ugotovimo, da je delavski svet le pozitivno opravil svojo dolžnost, saj je šele začel to veliko pionirsko delo, ki bo v bodoče obilno obrodilo. Obravnavano obdobje delavskega samoupravljanja je pomenilo le uvod v nadaljnje intenzivnejše prenašanje pristojnosti z državnih organov na delovne kolektive, šolo za bodoče delavske kadre, preizkušnjo teoretično zasnovanega našega družbenega sistema.

Nemogoče je bilo pričakovati, da bodo postali delavski sveti že od vsega začetka dejanski gospodarski usmerjevalci v podjetju, prvič zaradi dejstva, ker je za človekovo preoblikovanje le potreben določen čas teoretičnega in praktičnega dela pri spoznavanju zapletenega mehanizma funkcioniranja podjetja, drugič ker je bil delavec še vedno obremenjen z nazori, ki so mu jih iz dneva v dan vtepali v glavo kapitalistični gospodarji z namenom, da ga obdržijo na nivoju pokornega meznega delavca. Pri tem je vplivalo na našega delavca tudi dejstvo, da je preživel toliko in toliko let pod italijansko okupacijo, kar ga je tudi pozneje oviralo, da se ni mogel sprostiti.

Edina večja hiba delavskega samoupravljanja v tem obdobju je bilo nerazumevanje potrebe po strokovnem vodstvu podjetja. Nekateri člani so očitno podpirali zgrešeno mnenje, da podjetje ne potrebuje strokovnega kadra, inženirjev in tehnikov, ker delavec zaradi dolgoletne rudarske tradicije ve, kako delati. Do tega kadra je vladal pritajen odpor, da se ni mogel uveljaviti in zasnovati dela po tehnično perspektivni plati.

V poznejšem času je bila tudi ta hiba odpravljena, tako da nam je danes, ko že ugotavljamo rezultate spremenjenega odnosa, nerazumljivo, zakaj smo tako trmasto vztrajali na svojem stališču.

Ko pregledujemo najtežavnejše obdobje delavskega samoupravljanja, lahko ugotovimo, da smo vendarle uspešno prebili led, da smo položili temelje delavskega samoupravljanja na vseh področjih delovanja.

Drugo obdobje delavskega samoupravljanja je opisal sedanjí predsednik delavskega sveta Aloiz Kenda:

Obdobje od leta 1954 do danes, posebno

pa od leta 1958 dalje, je čas, v katerem se je delavsko samoupravljanje v podjetju močno utrdilo in dokazalo, da je uspešno prestalo preizkušnjo. V preteklem obdobju je članstvo samoupravnih organov spoznalo vse oblike gospodarjenja v podjetju, seznanilo se je z nalogami, ki so mu bile dane na osnovi splošnih in posebnih predpisov, na teh temeljih pa je bilo potrebno v naslednjih letih graditi nova spoznanja, pridobivati novega znanja, kajti položaj podjetja in splošni družbeni razvoj sta terjala popolnejšega človeka.

Pri analiziranju dela samoupravnih organov — delavskega sveta in upravnega odbora — spoznamo, da sta postala dejanska usmerjevalca vsega družbeno-gospodarskega izživljanja v podjetju, da sta se otesla ozkega gledanja zgolj na interese podjetja, da je njuno pojmovanje iz dneva v dan pridobivalo na širini in da je njuno gospodarjenje s podjetjem postajalo iz dneva v dan kvalitetnejše. Ob takem delovanju samoupravnih organov je podjetje doživljalo iz leta v leto večje uspehe in se uvrstilo med tiste gospodarske organizacije, ki redno izpolnjujejo vse dolžnosti do družbe, ki so interno gospodarjenje tako uredile, da mirno zro v bodočnost, med tiste gospodarske organizacije, ki imajo razčiščene notranje odnose in ki dobro vedo, kaj hočejo.

Vse to je bilo doseženo zaradi uspešnega koordiniranega dela vseh političnih in družbenih organizacij v podjetju, zaradi opustitve nazadnjaškega pojmovanja, da kadra ne potrebujemo, ker smo sami zaradi stare rudarske tradicije sposobni samostojnega rudarjenja, zaradi pravilne razmejitev dela v podjetju, zaradi boljših in stimulatивnejših pogojev dela, zaradi ureditve celega kompleksa zadev, od katerih je odvisno splošno delovno razpoloženje v podjetju. Močno je vplivalo tudi vse večje prehajanje pristojnosti na samoupravne organe, vse manjše vmešavanje države v notranje odnose v podjetju, kar je posredno in neposredno terjalo večje prizadevanje, kvalitetnejše spoznanje vzrokov in posledic dobrega oziroma slabega gospodarjenja, kajti gospodarjenje je neposredno vplivalo na osebne dohodke delavcev, na ustvarjanje sredstev, s pomočjo katerih naj bi gradili stanovanja, počitniške domove, razvijali kulturno in športno izživljanje članov kolektiva, skratka: dobro gospodarjenje je nudilo vse tiste pogoje, za katere smo bili v preteklem obdobju odvisni od kontingentiranega dodeljevanja sredstev po državnih organih.

Obravnavano obdobje je čas vedno večjega uveljavljanja delavca kot neposrednega proizvajalca in samoupravljalca, to je čas odmiranja države kot razrednega aparata, čas, v katerem se uresničujejo napovedi našega vodstva o hitrem razvoju proizvodnih

sredstev in proizvodjalnih odnosov, čas, ki našemu delavcu obeta nenehno višanje življenjske ravni in gre v smeri popolne demokratizacije vseh družbenih odnosov.

Obdobje od leta 1954 do danes pomeni materialno uresničevanje vsega tistega, kar je delavsko samoupravljanje v preteklosti nakazalo kot perspektivno nalogo bodočim delavskim svetom.

Tu je v prvi vrsti mišljena rekonstrukcija podjetja. Na osnovi 10-letnega perspektivnega plana rekonstrukcije je podjetje začelo uresničevati vse postavke tega plana po vnaprej določenih izvedbenih rokih in ob upoštevanju lastnih investicijskih zmogljivosti. Posebnega poudarka je vredno dejstvo, da je podjetje v celoti preuredilo notranji in zunanji transport s separacijo, zgradilo novo mehanično delavnico in novo razdelilno trafo postajo ter sodobne kopalnice na obeh jamskih obratih izključno z lastnimi sredstvi. Pri tem je redno izpolnjevalo vse svoje obveznosti do družbene skupnosti ter tudi upoštevalo zahteve določenih organov izven podjetja. Vse, kar je bilo storjenega, je v glavnem predstavljalo nujno pripravo za povečanje in izboljšanje topilniških tehničnih zmogljivosti. Pri rekonstrukcijah topilnice pa je priskočila podjetju na pomoč družba z odobritvijo ustreznega kredita, s pomočjo katerega lahko trdimo, da bomo v desetletnem roku tudi v glavnem izpolnili prevzete obveznosti glede modernizacije podjetja.

Vzporedno z rekonstrukcijo podjetja pa je potekalo tudi izpolnjevanje proizvodnega plana.

Delavski svet se je na vsakem zasedanju seznanjal z izpolnjevanjem plana, tako da je lahko takoj, ko se je ugotovilo, da so kjerkoli nastajali zastoji, ukrenil vse potrebno. Vendar pa je v obdobju pred letom 1958 izpolnjevanje plana potekalo po mesecih dokaj neenakomerno, zaradi česar je bilo treba konec leta pospešeno nadoknaditi izgubljeno. Vzrok je bil največ v pomanjkanju visokokvalificiranega tehničnega kadra, ki bi spremljal proizvodni potek in pri vsakokratni ugotovitvi neenakomernega izpolnjevanja posegel s potrebnimi tehnično operativnimi ukrepi.

Produktivnost dela je bila v stalnem enakomernem porastu. Da bi bili delavci stimulirani k večjemu delovnemu prizadevanju, je delavski svet osvojil predlagane osnove nagrajevanja dela, dopolnil že prej osvojena merila dela tako, da je uveljavil enostavnejši in delavcu razumljivejši akordni sistem, uveljavil progresivno plačevanje akordnega dela ter plačevanja po enoti proizvoda. Poleg tarifnega pravilnika z vsemi opisanimi sestavinami je bil uveljavljen tudi premijski pravilnik, katerega namen je bil stimulirati vo-

dilni kader k intenzivnejšemu gospodarjenju in smotrnejšemu ukrepanju glede na perspektivne proizvodne naloge podjetja. Delavski svet je venomer opozarjal delovni kolektiv, da so delavčevi osebni dohodki odvisni od dobrega in smotrnega gospodarjenja, torej ne samo od izpolnjevanja individualnih delovnih nalog, temveč tudi od pravilnega in racionalnega izkoriščanja strojnih zmogljivosti podjetja, od racionalnega koriščenja materiala ter predvsem od dobre organizacije dela. Zaradi ureditve vseh teh področij gospodarnosti je bilo mogoče doseči, da so se osebni dohodki delavcev dvignili vzporedno s povečano produktivnostjo dela ter s povečano ekonomičnostjo in rentabilnostjo poslovanja podjetja. Delavski svet — in preko njega celoten kolektiv — je doumel, da je gmojni položaj zaposlenega delavca tesno povezan s podjetjem, zaradi česar je njegov zaslužek in s tem v zvezi njegov osebni življenjski standard v stalni odvisnosti od uspehov podjetja in obratno.

Pri opravljanju svojega dela pa delavski svet ni bil ozko omejen na problem proizvodnje, temveč je vzporedno s tem tudi konkretno obravnaval varstvo delavca pri delu, predvarjal vsa vprašanja in predloge, ki so bili usmerjeni na to, da so zavarovali delavca zoper škodljive posledice delovnega okolja. Delavski svet je doumel veliko spremembo, ki je nastala v proizvodnih odnosih v podjetju, doumel je, da je objekt vsakega našega prizadevanja le človek in njegov osebni položaj v družbi. Poleg tega je tudi doumel, da je produktivnost dela ozko, nerazdružljivo povezana s pogoji dela, v katerih delavec opravlja svojo dejavnost, kakor tudi od pogojev, v katerih živi izven podjetja.

V ta namen je bila ustanovljena higienško-tehnična služba, ki stalno zasleduje spreminjajoče se delovne pogoje v podjetju in predlaga uvajanje varstvenih ukrepov. Da bi se zavarovalo zdravje in življenje delavca, je delavski svet predpisal uvedbo zaščitnih sredstev, od respiratorjev proti hlapom živega srebra do zaščitnih delovnih oblek, spodnjega perila, zaščitnih čevljev, dodatne prehrane, katere namen je večanje delavčeve fizične odpornosti proti zastrupitvam, in podobno. Ustanovljena je bila obratna ambulanta, ki ima nalogo neposredno posredovati delavcu zdravniško pomoč in ga preventivno zavarovati pri delu. Naloga obratne ambulante je tudi, da stalno spremlja delavca pri delu, ga zdravstveno pregleda pri vsakem nastopu dela na deloviščih s samorodnim živim srebrom, nasvetuje tehnični operativi, kako naj bi razmeščala delavce, ki imajo začetne znake profesionalne bolezni, pregleda vsakega delavca pred nastopom dela na življenjsko nevarnem delovišču, dvakrat letno

pa opravlja specialne preglede, obvezne za vse delavce, ki posredno ali neposredno delajo na obratih, kjer nastopajo hlapi živega srebra.

Delavski svet je ustanovil svoj počitniški dom v Ankaranu, v katerem lahko koristijo letni dopust delavci in uslužbenci podjetja ob minimalnem plačilu. Sprejet je bil sklep, da se sedanje zmogljivosti počitniškega doma podvojijo z zgraditvijo še enega kompleksa weekend hišic v Ankaranu. Z okrajnim zavodom za socialno zavarovanje v Gorici je bilo tudi dogovorjeno, da bo vsako leto okrog 100 šibkejših delavcev odhajalo na brezplačno letovanje na morje z namenom, da pridobijo potrebne fizične in zdravstvene sposobnosti za nadaljnje delo pri podjetju.

Delavski svet se je posebno v preteklih dveh letih resno oprijel stanovanjskega vprašanja ob predhodni ugotovitvi, da je bilo glede tega vprašanja v preteklem obdobju kaj malo storjenega. Rezultat takega spoznanja je zgraditev ca. 90 novih stanovanj, od katerih bo 50 stanovanj vseljivih v tekočem letu.

Na delavski svet so iz dneva v dan prihajale nove naloge, ki so zahtevale temeljitega proučevanja in treznega odločanja. Država je s predpisi prenašala v pristojno odločanje delavskega sveta skoraj vse, kar si je pred leti centralistično pridrževala in zahtevala od podjetji samo izvajanje po navodilih. Da bi bili člani delavskega sveta kos novi družbeni sprostitev in da bi gospodarjenje s podjetjem potekalo skladno s splošnimi okvirnimi načeli družbenega plana in ostalih predpisov, je bilo treba stalno skrbeti za dvig strokovnega nivoja članov delavskega sveta. V ta namen so člani delavskega sveta odhajali na 10-dnevne seminarje v Koper. Obiskovanje teh seminarjev se je kmalu zelo pozitivno odrazilo v delu delavskega sveta, posebno ob obravnavanju ključnih vprašanj pri sprejemanju letnega proizvodnega plana in finančnega plana, pri analizah letnega, pri obravnavanju zaključnega računa, plana investicij, stanovanjskega vprašanja in odnosov do strokovnega kadra. Zlasti v pogledu odnosa do strokovnega kadra je bil storjen velik korak. Dokončno smo odpravili miselnost, da lahko delamo brez inženirjev. Praktično in velikokrat na svojo škodo smo se prepričali, da nam visoko izobražen kader prinaša samo korist.

Po okrepitevi strokovnega kadra smo tudi začeli proizvajati nove produkte, kakor so živosrebrni oksid, sublimat in sulfid. Povečal se je obseg sledilnih del, razširile so se zunanje raziskave. Brez tega kadra ne bi bilo mogoče uspešno delati za rekonstrukcijo topilnice, ki nujno čaka, da bi vskladili njene kapacitete z že dovršenimi rekonstrukcijami

transporta od jame do nove klasirnice itd. Izboljšani odnos organov samoupravljanja in celotnega kolektiva do kadra se kaže tudi v tem, da podjetje štipendira 28 oseb na raznih srednjih in visokih šolah. Pri samem podjetju pa so bili razni tečaji, s pomočjo katerih so delavci pridobivali primerne kvalifikacije.

Poskrbljeno je bilo, da so mogli obiskovati te tečaje zlasti člani Zveze borcev ter invalidi. Rezultat takega prizadevanja zgovorno dokazuje, da je od 308 borcev, zaposlenih pri podjetju, doseglo ustrezno kvalifikacijo naslednje število borcev:

kvalifikacijo visokokvalificiranega delavca 6 borcev,

kvalifikacijo kvalificiranega delavca 227 borcev,

kvalifikacijo polkvalificiranega delavca 62 borcev.

Med težave, ki so v prejšnjih letih preprečevale hitrejši razvoj samoupravljanja, je treba šteti predvsem pomanjkljive in včasih prav napete odnose med samoupravnimi organi, rudniškimi komitejem ZKJ, sindikalno podružnico rudarjev in metalurgov ter upravo podjetja. Tako stanje in individualna trenja so bila samo v škodo podjetju in njegovemu delovnemu kolektivu. S posredovanjem organizacije ZK pri podjetju in s pomočjo drugih političnih organizacij in osebnosti je bila ustvarjena potrebna povezava, tako da danes lahko trdimo, da je delo vseh organov v podjetju osredotočeno in povezano, da si vsi prizadevajo, da bi se podjetje dalje razvijalo v smeri smotrnejšega gospodarjenja in ustvarjanja tistega tovariškega ozračja, ki dviga delovno razpoloženje in s tem v zvezi prizadevnost vsakega posameznika.

Zavedajoč se prejšnje zaprtosti in vseh posledic takega ravnanja smo uredili odnose s komuno, okrajem in drugimi forumi. Odpravili smo prejšnjo izolacijo, vzpostavili potrebno povezavo z zavestjo, da smo aktivni člen komunalnega sistema, da se naše vsakdanje življenje odvija v komuni, da je od urejenosti vseh komunalnih vprašanj, gospodarskih, socialnih, kulturnih itd., odvisno tudi naše izživljanje izven dela, od tega pa zopet naša vsakdanja delovna reprodukcija. Povezava med podjetjem in komuno je postala nujnost in stvarnost.

Kot posledica take povezave je naš delavski svet pričel razmišljati, kako izločiti iz svojega poslovnega delokroga nekatere dejavnosti, ki niso bile neposredno vezane na proizvodnjo živega srebra. S tem naj bi se dosegla razbremenitev v podjetju tako, da bi bila pozornost celotnega delovnega kolektiva in posebno članov samoupravnih organov osredotočena na probleme proizvodnje živega srebra ter na razširitev in osvojitve novih proizvodnih postopkov, pri katerih

nastopa kot osnovna surovina živo srebro. Po drugi strani pa bi pomenila izločitev nekaterih dejavnosti okrepitev gospodarskih faktorjev komune. Tako je delavski svet sprejel sklep, da se nekdanja rudniška žaga in mizarnica prenese na Tovarno pahištva »22. julij«, nekdanji rudniški avtopark pa na Avtopromet v Idriji.

Delavski svet se je tudi odpovedal določenemu znesku obratnih sredstev in le-te prenesel na Tovarno pahištva, da ji je omogočil odkup in predelavo lesa.

Tako kot za zunanjo povezavo je delavski svet skrbel tudi za povezavo samoupravnih organov z delovnim kolektivom tako, da ga je stalno obveščal o svojem delu, vzpodbujal in nagrajeval izredna prizadevanja vsakega posameznika. Delovni kolektiv je spoznal, da je podjetje dolžno za vse njegove iniciative, da predloge obravnava in preizkuša.

Povezava delovnega kolektiva z delavskim svetom in obratno se odraža tudi v delu posameznih komisij delavskega sveta, v katere je pritegnjen širok krog članov delovnega kolektiva. Te komisije izrecno obravnavajo razna področja dejavnosti podjetja, analizirajo situacije ter predlagajo delavskemu svetu sprejem potrebnih ukrepov.

Če časovno porazdelimo posamezna obdobja delavskega samoupravljanja, ugotovimo, da je bilo najuspešnejše v letih od 1958 do danes. Pri tem gre največ zaslug partijski organizaciji, ki je s temeljito analizo dela vplivala na delovni kolektiv, da je odpravil zaviralne napake, in organizacijsko povezala vsa zdrava prizadevanja v podjetju ter si prizadevala, da bi bilo delo pod strokovnim vodstvom in da bi podjetje z boljšim, racionalnim delom, z odkrivanjem novih proizvodnih virov in osvajanjem novih sodobnih delovnih metod postalo dobra gospodarska organizacija, ki ve, kaj hoče.

Ko analiziramo delo prvih samoupravnih organov, marsikdaj ugotavljamo napake in jih mogoče tudi obsojamo. Pri tem pa je treba upoštevati, da so bili to šele začetki, da so prvi delavski sveti delovali brez potrebnih izkušenj. Njihovo delo moramo imeti za pionirsko delo, kajti brez njih danes ne bi ugotavljali, da je podjetje in posebej delavsko samoupravljanje doseglo tolikšen razmah in tolikšne uspehe.

Delavsko samoupravljanje je uspešno prehodilo svojo desetletno pot.

Danes ob praznovanju desetletnice delavskega samoupravljanja pri podjetju se s hvalečnostjo spominjamo požrtvovalnega dela

naših članov, pomoči, ki so jo v razvoju delavskega samoupravljanja nudile politične in družbene organizacije, vseh individualnih in kolektivnih prizadevanj, ki so vplivala na odprave napak in omogočila, da se je delavsko samoupravljanje nenehno kvalitetno dvigalo ter dosegalo iz leta v leto vidnejše uspehe.

Posebna zahvala naj gre našemu vodilnemu političnemu in državnemu vodstvu, ki je s toliko bistrovidnostjo že leta 1950 začrtalo pot novim družbenim odnosom v podjetju, ki so odločno pripomogli k temu, da se je naše podjetje prelevilo v zavestnega izvrševalca splošnih družbenih prizadevanj.

Dosedanji uspehi so porok, da se bo delo naših samoupravnih organov še dalje razvijalo v smeri popolnega obvladanja vseh problemov, ki bodo nastajali kot nujna posledica obratovanja in poslovanja. Samoupravni organi si bodo še dalje prizadevali, da bi temeljiteje in smotrnejše gospodarili s podjetjem, prizadevali si bodo, da bo delo v delavskem svetu in upravnem odboru postalo kovačnica novih kadrov, ki bodo preko samoupravnih organov prenašali novo razpoloženje, nov delovni elan v proizvodnjo.

Delavski svet si bo prizadeval, da bo delovni kolektiv postal kolektiv zavestnih proizvajalcev in upravljavcev, ki vedo, da so njihovo delo in vsa njihova prizadevanja usmerjena izključno k ustvaritvi boljše bodočnosti njih samih in vseh delovnih ljudi v Jugoslaviji.

Predsednik republiškega sindikata Jože Plevnik je nato iskreno čestital rudniškemu kolektivu k doseženim uspehom in posebej poudaril zelo razveseljivo dejstvo, da je naš rudnik že prešel k naslednji fazi razvoja, v kateri nista več bistveni samo povečana proizvodnja in večja storilnost, pač pa tudi skrb za človeka, skrb za rudarja, kateremu so končno namenjene vse naše težnje in strem-ljenja.

Predsednik okrajnega odbora SZDL Franc Skok je izrazil rudniškemu kolektivu čestitke v imenu okrajnih forumov in prešel na opisovanje napredkov in načrtov za nadaljnji dvig gospodarstva v okrajnem merilu.

Ob koncu so zborovalci poslali pozdravne resolucije članu republiškega Izvršnega sveta Luki Leskovšku, zveznemu poslancu dr. Alešu Beblerju in predsedniku republiške ljudske skupščine Mihi Marinku; tu so poudarili, da je naš rudnik pripravljen na izvrševanje težkih nalog, ki ga čakajo v bodočnosti.

Volitve vodstev osnovnih organizacij SZDL

Volitve v politične organizacije pomenijo merjenje notranje moči organizacij, obračun njihovega dela in njihove zakoreninjenosti v ljudskih množicah. Volitve naše SZDL pa pomenijo tudi oceno njenega dela v korist skupnosti v mestu in na vasi. Odgovori volivcev niso samo ocena notranje politične moči ampak tudi odgovor na vprašanje, kako je organizacija delovala na gospodarskem, komunalnem in kulturnem področju in kakšne uspehe je dosegla.

Uspeh volitev 6. in 13. decembra 1959 nam je dal najlepši odgovor o delu naših krajevnih političnih organizacij, s katerim smo lahko popolnoma zadovoljni. Sliko njihove aktivnosti pa smo dobili že v predvolilni kampanji, ki jo je organiziral in vodil občinski odbor SZDL, izvajal pa jo je preko svojih aktivistov na terenu. To delo je bilo dobro organizirano, vendar je v nekaterih krajih naletelo na večje težave, ki pa so bile vse premagane. Priprave na volitve so pač morale pokazati tudi nekatere negativne organizacijske strani, to se pravi nedelavnost nekaterih osnovnih organizacij:

Grajati maramo predvsem I. rajon v Idriji, katerega odbor se ni niti sestel, da bi pripravil vse potrebno za volitve, vprašanje kandidatov pa je morala obravnavati samo organizacija ZK. Za občni zbor niso niti pripravili poročila o delu, zato niso dobili razrešnice, dokler niso izpolnili te svoje osnovne dolžnosti. V Labinjah niso sestavili poročila, niti niso izbrali kandidatov, pa tudi zadolženemu aktivistu ni uspelo, da bi sklical množični sestanek. Posegel je občinski odbor in sestanek je bil polnoštevilen. Zato je v tej vasi odstotek članstva zelo nizek, na volitve pa so potem prišli vsi. Že na sestanku pa so člani izrazili željo, da bi se večkrat sestajali in obravnavali vsa pereča vprašanja. Na Bukovem je odbor pripravil vse potrebno, masovni sestanek pa je uspelo sklicati šele aktivistu. V Krnicah osnovna organizacija prav tako ni pripravila poročila z izgovorom, da ni predsednika, tudi ni sestavila kandidatne liste in posredovati je moral partijski sekretar. V Plužnjah so se zopet odrezali zelo slabo. Masovni sestanek je bil sklican trikrat, vendar ni bilo odziva, čeprav je na papirju 90 % vseh volivcev članov SZDL. Šele po posredovanju občinskega odbora je bila na sestanku udeležba zadovoljiva. Nezainteresiranost članstva te vasi do političnega in družabnega življenja je že stara tradicija.

V vseh teh organizacijah pa so naši politični delavci lahko ugotovili, da se množice

zelo zanimajo za delo, le pravega vodstva si ne znajo izbrati.

Volitve so povsod potekle v najlepšem redu. Če upoštevamo, da je od 9356 članov neopravičeno izostalo pri volitvah le 76 članov, smo lahko z uspehom zadovoljni. Odstotek članstva SZDL je v primerjavi s številom volivcev v nekaterih krajih še šibak, čeprav je v občinskem merilu zelo visok in znaša 94,4 %. Prav to dejstvo narekuje novim odborom glavno nalogo: zajeti v članstvo še tiste ljudi, ki danes stojijo popolnoma ob strani.

Najlepšo sliko politične zrelosti naših osnovnih organizacij pa nam bo pokazala spodnja razpredelnica, ki nam pove, da imamo v naši občini vpisanih v volilne imenike 11.774 volivcev, od tega je 6315 žena in 1748 mladine do 25. leta. SZDL ima pri nas 9356 članov, od tega 4752 žena in 1061 mladine do 25. leta. Več nam pove odstotek, ki znaša 80,3. Odstotek tistih, ki še vedno stojijo ob strani, znaša 19,7, kar ni mnogo, ker moramo upoštevati, da je med njimi precej ljudi, ki jih naša organizacijska mreža ni znala včlaniti in bi bilo napačno, če bi jih hoteli šteti med nasprotnike. Volitev se je udeležilo 8839 članov SZDL. Odsotnost je opravičilo 441 volivcev, tako zaradi visoke starosti ali slabih terenskih razmer. Najbolj boleča je številka 76 tistih članov, ki odsotnosti niso opravičili. Ta številka nam kaže nediscipliniranost v naših vrstah — k sreči pa ni visoka! Veljavnih glasov je bilo 8654, k tem pa moramo žal prišteti še 185 neveljavnih glasov. Ta številka je na prvi pogled visoka in boleča, ker naj bi pomenila nasprotnike v naših vrstah. Temu pa ni tako, ker prav v to številko padejo vse nerodnosti pri volitvah in če upoštevamo, da se je volitev udeležilo tudi mnogo prav starih ljudi, se nam številka zelo zmanjša.

Bolj boleči so morda zelo nizki odstotki članstva v nekaterih hribovskih vaseh, navedemo naj tiste izpod 50 %: Reka, Labinje, Poče, Gorje, Novaki. Vse te vasi so iz cerkljanskega predela, ki je med borbo mnogo žrtvoval za našo neodvisnost. Slabi organizacijski prijemi pa so pokazali posledice, ki narekujejo našim političnim delavcem nalogo, da vključijo v organizacijo vse te ljudi, ki danes stojijo ob strani in jih verjetno prav po krivem dolžimo, da so politično pasivni.

Volitve so postavile na vodilna mesta mnogo novih članov, ki bodo znali bolj zgrabiti za delo in uspeh ne bo izostal.

Osnovna organizacija	Volivcev	Članov	Oddanih glasov		odsotnih			
			%	Volilo	Opr.	Neopr.	veljav.	neveljav.
I. rajon Idrija	424	377	88.9	329	38	10	320	9
II. rajon Idrija	496	495	100.—	466	29	—	453	13
III. rajon Idrija	501	500	100.—	474	26	—	450	24
IV. rajon Idrija	399	384	93.7	366	18	—	365	1
V. rajon Idrija	372	372	100.—	343	28	1	337	6
VI. rajon Idrija	643	640	99.9	592	40	8	572	20
VII. rajon Idrija	201	190	94.5	177	13	—	170	7
VIII. rajon Idrija	370	369	100.—	337	31	1	336	1
IX. rajon Idrija	376	353	94.—	309	44	—	302	7
Kovačev rovt	53	53	100.—	51	2	—	50	1
Gore—Dole	303	219	73.3	209	8	2	205	4
Zavratec	114	75	65.8	73	2	—	73	—
Ledine	269	169	63.—	166	3	—	166	—
Govejek—Vrsnik	216	158	73.1	157	1	—	154	3
Spodnja Idrija	797	658	82.9	641	14	3	635	6
Gornja Kanomlja	158	101	63.—	100	1	—	100	—
Šebreljski vrh	64	64	100.—	58	6	—	58	—
Čekovnik	157	157	100.—	152	5	—	152	—
Srednja Kanomlja	211	188	89.9	186	1	1	185	1
Krnice—Masore	261	160	61.—	153	5	2	149	4
Šebrelje	231	131	56.5	131	—	—	122	9
Črni vrh	705	491	70.—	450	29	12	441	9
Zadlog	367	310	84.—	292	18	—	282	10
Vojsko	330	217	65.7	212	5	—	212	—
Godovič	266	148	56.—	141	4	3	141	—
Otalež	153	151	93.6	146	5	—	145	1
Jazne	103	101	93.—	95	4	2	95	—
Lazec	113	97	85.8	97	—	—	96	1
Plužnje	114	103	90.3	91	8	4	91	—
Police	51	36	70.5	36	—	—	36	—
Trebenče	37	37	100.—	36	—	1	35	1
Reka	68	31	45.5	30	1	—	29	1
Labinje	88	42	47.7	42	—	—	42	—
Zakojca	114	57	50.—	55	2	—	54	1
Orehok	173	115	66.4	104	2	9	102	2
Poče	100	41	41.—	40	1	—	40	—
Straža	159	86	52.8	86	—	—	83	3
Ravne	135	120	88.—	111	9	—	109	2
Zakriž	102	61	59.8	61	—	—	60	1
Gorje	74	34	45.4	34	—	—	34	—
Planina	146	99	67.8	97	2	—	94	3
Bukovo	193	129	66.8	123	6	—	120	3
Jagršče	73	53	72.6	47	6	—	47	—
Podlanišče	274	222	81.3	194	15	13	188	6
Poljane	82	51	62.1	49	2	—	48	1
Novaki	397	192	48.3	192	—	—	186	6
Cerkno	741	519	70.—	508	7	4	490	18
47 osn. organizacij	11.774	9.356	80.3	8.839	441	76	8.654	185

Sergej Keser:

Dnevni dotok zaposlenih in doseljevanje prebivalstva v Idrijo

Idrija je bila že od nekdaj pomembno gospodarsko središče v zahodnem delu Slovenije med Ljubljano in Gorico, pa tudi danes je vsaj glede na število zaposlenega delavstva najmočnejše gospodarsko središče v celotnem goriškem okraju. To nam najbolj povedo že rezultati ankete, ki je bila izvedena decembra 1955. leta, in ki kaže, da je bilo

ta čas v mestu zaposlenih 2162 delavcev in uslužbencev. Od tega je bilo 1647 (76 %) moških in 515 (24 %) žensk, kar nam tudi kaže, da je v gospodarski dejavnosti mesta zaposlena največ moška delovna sila, medtem ko je žena zaposlenih razmeroma zelo malo. Po posameznih panogah gospodarstva pa je bilo zaposleno naslednje število ljudi:

ŠTEVILO ZAPOSLENIH PO PANOGAH DEJAVNOSTI

Panoga dejavnosti	Skupno	%	Moški	Zenske
rudarstvo in predelava rud	1071	49.5	1019	52
industrija in energetika	140	6.5	67	73
gradbeništvo	205	9.5	166	39
obrt	176	8.1	129	47
trgovina	141	6.5	62	79
gostinstvo	34	1.6	5	29
promet in vzdrževanje prometnih naprav	57	2.6	53	4
državna uprava, javne službe itd.	110	5.1	43	63
šolstvo in prosveta	94	4.3	27	67
zdravstvo in socialno skrbstvo	62	2.8	14	48
ostala urbana dejavnost	72	3.3	62	10
Skupaj	2162	100.0	1647	515

Iz priložene razpredelnice vidimo, da je samo v eni veji gospodarstva, to je v rudarstvu oziroma v rudniku živega srebra, zaposlena skoraj $\frac{1}{2}$ vseh v mestu zaposlenih oseb, kar nam pove, da je Idrija predvsem močno rudarsko središče. Temu primerno je tudi v ostalih vejah gospodarstva zaposleno znatno manjše število ljudi, tako v industriji komaj 6,5 %, v obrti 8,1 %, v trgovini in gostinstvu 8,1 %, v gradbeništvu 9,5 %, dalje v državni upravi in ostalih uradih 5,1 %, v šolstvu in prosveti 4,3 %, v drugih dejavnostih pa še manj. Vendar je, v celoti vzeto, v teh vejah gospodarstva zaposlenih prav toliko oziroma še nekaj več ljudi kot v rudarstvu, kar nam kaže, da so v mestu že dokaj razvite domala vse urbane dejavnosti. Tako predstavlja Idrija danes poleg močnega rudarskega centra tudi splošno pomembno gospodarsko središče z razvito industrijsko, obrtno, trgovsko, gostinsko, gradbeno, prometno in drugo gospodarsko dejavnostjo ter upravno, prosvetno in zdravstveno funkcijo mesta.

Razumljivo je, da mesto samo, ki šteje le nekaj nad 5000 prebivalcev, ne more kriti vseh potreb po delovni sili, zato je že od nekdaj v večji ali manjši meri navezano na dnevni dotok delavstva, to je na pojav, da številni delavci iz okolice mesta prihajajo vsak dan na delo in se po končanem delavniku zopet vračajo na svoje domove. Ta pojav za Idrijo niti ni tako nov, zakaj že v zgodovinskih virih beremo, da številni okoličani prihajajo dnevno na delo v idrijski rudnik, toda šele v najnovejši povojni dobi je zajel, spričo pospešene gospodarske dejavnosti in le-tej ustrezajoče potrebe po novi delovni sili, mnogo širši obseg. Da je k temu pripomogla velika stanovanjska stiska, ki hromi in onemogoča preselitev zaposlencev v mesto, je razumljivo, toda poudariti je treba tudi dejstvo, da so »pendlerji«, če uporabimo nemški naziv za zaposlene, ki dnevno hodijo na delo, v večji meri prav polproletarci ali lastniki manjšega zemljišča in hišice nekje v bližnji mestni okolici. Le-ti se v prostem času ukvar-

jajo predvsem s kmetovanjem, ki jim nudi dopolnilni zaslužek in zato tudi ne težijo za preselitvijo v mesto. Seveda pa so vmes še razni drugi socialno-gospodarski činitelji: agrarna prenaseljenost, delitev domačij, gospodarska kriza kmetij v manj rodovitnih predelih pa seveda lažji in večji zaslužek v mestu so splošno pospešili razvoj »pendlerstva« v povojnih letih.

Na osnovi podatkov že omenjene ankete iz meseca decembra 1955. leta je razvidno, da je od skupno 2162 ljudi, zaposlenih v Idriji, tu stanovalo 1712 ljudi (1273 moških in 469 žensk) ali 79,2 %, medtem ko jih je 450 (20,8 %) prihajalo dnevno na delo iz številnih okoliških vasi. Na delo so prihajali največ moški in to 404 ali 24,5 % od vseh zaposlenih, medtem ko je bilo žensk le 46 ali komaj 8,9 %. Največ ljudi, in to kar 165 (140 moških in 25 žensk) je prihajalo na delo iz Sp. Idrije, ki je v bistvu že urbano naselje — nekako daljno predmestje Idrije — izven te pa še 51 ljudi (44 moških in 7 žensk) iz Srednje ter 48 ljudi (42 moških in 6 žensk) iz Spodnje Kanomlje. Večje število oseb je prihajalo na delo še iz Jeličnega vrha (14), Otaleža (14), Čekovnika (13), Gor (13), Idrška (13), dalje iz Pluženj (9), Lazca (8), Masore (8), Gorenje Kanomlje (8), Bele (8), Črnega vrha (8), Godoviča (7), Jazen (7), Pečnika (5), Dolov (5) in Idrijskega Loga (5). Po nekaj ljudi je prihajalo še domala iz sleherne vasi v bližnji in tudi daljni okolici mesta.

Podrobnejša analiza tako imenovanega »dnevnega dotoka« delovne sile nam kaže, da hodi dnevno na delo največ ljudi prav iz najbližjih in najlaže dostopnih okoliških vasi, predvsem pa od koder je možen hitrejši dostop s kolesi. Tako vidimo, da prihaja na delo največ delavcev in uslužbencev iz Sp. Idrije ter Srednje in Spodnje Kanomlje, od koder je možen precej lahek in hiter prihod s kolesi po dolini Kanomljice in Idrijce, oziroma tudi peš preko nizkega sedla na »Razpotju« (551 m). Razmeroma veliko ljudi prihaja nato še iz najbližjih hribovskih vasi:

Gore, Idršek, Jelični vrh in Čekovnik, oddaljenih od Idrije okoli eno uro hoda. Značilno je tudi, da od teh najlažje dostopnih in najbližjih vasi prihajajo na delo v manjšem številu tudi ženske. Iz bolj oddaljenih ali teže dostopnih vasi prihaja na delo v Idrijo znatno manj ljudi, pa še to skoraj izključno moški. Nekaj več jih prihaja le iz najbližjih vasi na Cerkljanskem (Jazne, Otalež, Plužje in Lazec), kjer pa gre v znatni meri za delavce »Zidgrada«, ki jih podjetje vozi na delo in nazaj z lastnim avtobusom. Opazno je tudi, da hodi nekaj več ljudi še iz nekaterih vasi ob glavnih poteh ali ob cestah, kjer je še možna uporaba kolesa, kot na primer iz Gorenje Kanomlje, Bele, Godoviča, Črnega vrha, Idrijskega Loga in sploh vasi na Črnovško-Zadložki planoti. Že znatno manj ljudi pa prihaja na delo iz vasi na planotah vzhodno od mesta (Dole, Vrsnik, Ledine itd.), medtem

ko jih nekaj več hodi iz Pečnika in Masore, vendarle tudi ti od Sp. Idrije naprej večinoma uporabljajo kolesa. Iz še bolj oddaljenih vasi (nekako do dve uri hoda), z izjemo nekaterih vasi na Cerkljanskem (Planina, Cerčno, Stopnik, Reka, Želin itd.), od koder se vozijo s kolesi ali kamionom, pa delavci sploh ne prihajajo več dnevno na delo, temveč se rajši začasno ali stalno naseljujejo v Idriji, Sp. Idriji ali drugih bližnjih vaseh. Lahko bi rekli, da so terenske razmere oziroma možnost uporabe kolesa ali motornega prevoza in s tem v zvezi poraba časa za dohod in povratek z dela, eden od glavnih činiteljev, ki vplivajo na dnevno fluktuiranje zaposlenih.

Glede na dnevno fluktuacijo (dnevni dotok) zaposlenih po posameznih panogah gospodarstva pa je stanje naslednje:

DNEVNI DOTOK ZAPOSLENIH V IDRIJI

Panoga dejavnosti	Skupno	%	Moški	Ženske
rudarstvo	253	56.2	252	1
industrija	34	7.6	23	11
gradbeništvo	86	19.1	71	15
obrt	25	5.6	22	3
trgovina in gostinstvo	4	0.9	3	1
upravna, javna, prosvetna in zdravstvena dejavnost	18	4.0	5	13
druge urbane dejavnosti	30	6.7	28	2
Skupaj	450	100.0	404	46

Vidimo, da od skupnega števila oseb, ki prihajajo dnevno na delo v Idrijo, hodi kar 253 ali nad 56 % ljudi na delo v rudnik, dalje 86 ali 19 % h gradbenemu podjetju »Zidgrad« ter 28 ali nad 6 % v tovarno pohištva »22. julij«, tako da hodi na delo dnevno samo v ta tri podjetja 367 ljudi ali kar 81,5 % vseh »pendlerjev«. Nekaj več in to 13 ljudi prihaja dnevno na delo še v »Remontno podjetje«, medtem ko v ostala obrtna podjetja in delavnice, dalje v trgovska in gostinska podjetja, podjetja gozdarske in prometne dejavnosti ter v urade in ustanove, hodi dnevno na delo le malo zaposlenih. Pri tem je tudi značilno, da zajemajo pravkar imenovane panoge gospodarstva delovno silo večinoma le iz Sp. Idrije, Sp. Kanomlje ter drugih najbližjih okoliških vasi, medtem ko industrija, predvsem pa rudarstvo in gradbeništvo zajemajo delovno silo tudi iz znatno širše oziroma najširše agrarne okolice mesta.

Na koncu poglavja o dnevnem dotoku je treba omeniti, da največ ljudi prihaja dnevno na delo peš ali pa se vozi, če to dopuščajo terenske razmere, s kolesi ali motornimi vozili, medtem ko se jih zelo malo, kvečjemu 30—35 (ali niti 8 %) poslužuje avtomobilskega prevoza — od teh je največ gradbenih

delavcev podjetja »Zidgrad«. Ob preprostem izračunu, da zaposleni delavci in uslužbenci uporabljajo za prihod v Idrijo glavne ceste, lahko ocenimo dnevno obremenitev posameznih prometnih poti. Po tem izračunu je najbolj obremenjena cesta, ki teče po dolini Idrije, nanjo se že do Sp. Idrije steka nad 50 delavcev. Pri Sp. Idriji pa se ji pridruži še cesta iz doline Kanomljice, po kateri se steka nadaljnjih 86 delavcev in uslužbencev, tako da jih skupno s 165 iz Sp. Idrije gre sedaj naprej proti Idriji že nad 300, od Marofa naprej celo 321. Ostale ceste in dohodne poti v Idrijo niso toliko obremenjene. Tako gre po logaški cesti od Podroteje naprej, kamor se stekata še cesti iz Koševnika in Bele, le 37, po cesti in raznih poteh preko Kovačevega Rovta 33, po poti iz Srednje Kanomlje čez Razpotje okoli 30, po poteh iz Jeličnega vrha 15 in iz Čekovnika 14 zaposlenih.

K »pendlerjem«, ki hodijo dnevno na delo, pa je treba prišteti še dijake, ki hodijo prav tako dnevno v idrijske nižje in srednje šole. Skupno je v času izvedene ankete hodilo iz okolice mesta vsak dan v šolo okoli 60 dijakov, od tega največ v gimnazijo in prav malo v ostale šole. Največ dijakov prihaja v šolo peš, oziroma iz Sp. Idrije in Sp. Kanomlje s

kolesi, nekaj pa se jih na relaciji Maruško-vec—Sp. Idrija—Idrija poslužuje tudi redne avtobusne proge. Po glavni cesti v dolini Idrije sta prihajala do Sp. Idrije 2 dijaka, po cesti iz Srednje Kanomlje 1 ter od Spodnje Kanomlje dalje 17. Do Sp. Idrije prihaja še en dijak po poti iz Masore, tako da gre skupno s 34 dijaki iz Sp. Idrije že kar 54 dijakov. Če le-te prištejemo k zaposlenim, vidimo, da je cesta Sp. Idrija—Idrija daleč najbolj obremenjena pot dnevne fluktuacije, saj se nanjo steka oziroma gre vsak dan v obe smeri, 356, od Marofa do Idrije pa celo 375 ljudi. Iz ostalih okoliških vasi je prihajalo dnevno v šolo le nekaj dijakov, tako 2 iz Srednje Kanomlje, 2 iz Godoviča ter 1 iz Čekovnika in se s tem dnevna obremenitev ustreznih prometnih poti v bistvu ni skoraj nič spremenila.

Številna naselja, iz katerih prihajajo delavci, dijaki, pa tudi drugi prebivalci vsak dan v mesto, predstavljajo oziroma sodijo v tako imenovano »ožjo gravitacijsko cono« idrijskega mesta. Ta cona je spričo neugodne orografske strukture terena, to je strmega in hribovitiga sveta in pa pomanjkanja ustreznih komunikacij, bodisi železnice ali rednih

avtobusnih prog, precej strnjena okoli mesta. Edinole ob bolj položnih poteh, kot na primer po dolini Kanomljice ali po dolini Idrije proti Cerkljanski, kjer je možna uporaba kolesa in drugih hitrejših prevoznih sredstev, se ta cona nekoliko razširi, vendar je tudi tukaj, kar na splošno velja za Idrijo, omejena z izohrono 2 uri (izohrone so namišljene črte, ki spajajo časovno enako oddaljena okoliška naselja od mesta). Pri tem je merodajna poraba časa za dohod ali povratek iz mesta, ne glede na to, ali gre za peš hojo, uporabo kolesa ali drugega prevoznega sredstva. Seveda pa posega gravitacijski vpliv idrijskega mesta tudi preko te cone. Vendar vpliv mesta tu ni več tako očiten, saj je prebivalstvo te tako imenovane »širše gravitacijske cone« le še po občasnih potrebah navezano na idrijsko mesto. Zato je tudi določitev meja širše gravitacijske cone zelo težavna in kompleksna zadeva. Eden od značilnih pojavov v širši gravitacijski okolici mesta, ki ga lahko tudi statistično prikažemo, pa je vsekakor odse-ljevanje prebivalstva v gravitacijsko središče, v našem primeru v idrijsko mesto. Pa si oglejmo sedaj, od kod vse se je naselilo današnje prebivalstvo Idrije.

PREBIVALSTVO IDRIJE PO KRAJU ROJSTVA

Naselje ali upravna enota	Skupno	%	Moški	Ženske	Od tega otroci do 15 let
Idrija — mesto (domačini)	3142	—	1481	1661	860
ostala naselja v občini Idrija	883	47.3	357	526	90
naselja v občini Črni vrh	123	6.7	44	79	5
naselja v občini Cerklje	109	5.9	48	61	14
naselja v ostalem delu okraja Tolmin	70	3.8	36	34	8
naselja v ostalem delu okraja Gorica	124	6.7	61	63	6
naselja v okraju Ljubljana	230	11.9	118	112	151
naselja v okraju Kranj	52	2.7	16	36	2
naselja v drugih okrajih LR Slovenije	120	6.5	51	69	29
iz drugih republik FLRJ	75	4.0	40	35	39
iz inozemstva	85	4.5	44	41	23
skupno doseljencev	1871	100.0	815	1056	367
Skupno vseh prebivalcev	5013	—	2296	2717	1227

Pregled o doseljevanju prebivalstva v Idrijo je izdelan na osnovi prijavnic za občinski register stalnega prebivalstva, ki so bile izpolnjene ob popisu dne 31. marca 1953. Treba pa je takoj omeniti, da nam ta pregled prikazuje le prebivalstvo po kraju rojstva. S prijavnic namreč ni bilo mogoče točno posneti, od kod se je prebivalstvo dejansko priselilo, temveč le kraj rojstva, kar bi bistveno ne spremenilo dejanske slike dose-ljevanja v Idrijo. Od skupno 5013 prebivalcev jih je bilo 3142 (od tega 1481 moških in 1661 žensk, ali 62,7 %) rojenih v Idriji. Izven Idrije je bilo rojenih 1871 prebivalcev (37,3%),

od tega 815 moških in 1056 žensk, kar nam kaže, da se v mesto priseljujejo predvsem ženske. Seveda iz tega še ne sledi, da so vsi prebivalci, rojeni izven Idrije, pravi priseljenci, kajti znaten del med njimi odpade na otroke, rojene v porodnišnicah ali drugod izven Idrije. To nam potrjuje prav primer Ljubljane, kjer je bilo rojenih 168 prebivalcev Idrije, od tega 145 otrok v starosti do 15 let, kar nam jasno kaže, da ne gre za dose-ljence marveč večinoma le za otroke idrijskih mater, ki so rodile v ljubljanski porodnišnici. Isto velja tudi za Postojno, kjer je bil v letih po vojni urejen porodniški oddelek v tam-

kajšnji bolnišnici in v katerega so se ravno tako večkrat zatekale idrijske matere.

Če primerjamo Idrijo z Ljubljano, za katero imamo obdelane iste podatke po štetju z dne 1. januarja 1928. leta, vidimo, da je bila Idrija v letu 1953 znatno slabše doselitveno središče kot Ljubljana v letu 1928, kajti tedaj je živelo v Ljubljani 49,8 % prebivalcev, ki so bili tamkaj rojeni, v Idriji pa znaša ta odstotek kar 62,7 %. Če bi prišteli še vse tiste otroke, ki so bili rojeni v Ljubljani in Postojni, pa bi se odstotek Idrijčanov dvignil na 65,7 %. Vidimo torej, da je pritezna moč Idrije znatno manjša, kakor je pritezna moč Ljubljane, kar je tudi razumljivo spričo nje mnogo manjše gospodarske vloge in velikosti. Vendarle pa je pritezna sila Idrije v primerjavi z drugimi manjšimi mesti v Sloveniji še razmeroma močna, saj se je v mesto priselila, oziroma je bila zunaj rojena več kot tretjina vsega današnjega prebivalstva.

Izven Idrije je po rojstvu največ prebivalstva prav iz široke okolice mesta, to je iz tistih naselij, iz katerih pritezata rudnik in ostala gospodarska dejavnost v mestu številno delovno silo. Tako je po rojstvu iz najširše okolice mesta, všteti tudi naselja, s katerimi Idrija še do neke mere komunicira, skupno 1351 ljudi, od tega 549 moških in 802 ženski, ali kar 72,2 % vseh »doseljencev«. Od tega je samo z ozemlja današnje idrijske občine po rojstvu 1116 ljudi, in sicer 450 moških in 666 žensk, kar nam vse kaže, da je Idrija predvsem lokalno doselitveno središče, pa tudi, da se je iz okolice mesta doselilo znatno več žensk kot moških. To nas sicer preseneča, ker je v mestu zaposlena pretežno le moška delovna sila, zato gre večji odstotek žena nemara na račun tistih žena iz okoliških naselij, ki so se primožile v Idrijo. Iz posameznih okoliških naselij je po rojstvu največ ljudi iz Vojskega (187) in iz Sp. Idrije (149), dalje iz Čekovnika (97), Gorenje Kanomlje (77), Srednje Kanomlje (72), Jeličnega vrha (55), Črnega vrha (55), Cerkna (34), Godoviča (32), Šebrelj (31), Spodnje Kanomlje (28), Otaleža (26), Masore (21) in Krnic (20). Od 10—20 ljudi je po rojstvu še iz Ledin (19), Žirov (19), Medvedjega brda (18), Lazca (18), Zadloga (17), Gorenje Tribuše (15), Gor (14), Dolov (13), Jagrčca (13), Dolenje Tribuše (13), Novakov (13), Pluženj (12), Predmeje (12), Lokavca (10), Ajdovščine (10), Breznice (10), Idrijskega Loga (10) in Bele (10). V celoti vzeto pa je po rojstvu največ ljudi prav iz bližnje in deloma daljne okolice mesta, predvsem v teritorialnem obsegu današnje občine.

Od tega je, absolutno in relativno vzeto, veliko ljudi zlasti iz gospodarsko bolj pasivnih hribovskih vasi zahodno od mesta, medtem ko je iz vasi vzhodno od mesta, z izjemo Jeličnega vrha in Godoviča znatno manj ljudi. Tako se je, procentualno vzeto, največ ljudi odselilo v Idrijo prav z Vojskega (36 % od vseh vaščanov), iz Čekovnika (35 %) in Gorenje Kanomlje (28 %). Dokaj ljudi je po rojstvu še iz vasi na Črnovško-Zadložki planoti ter, razen iz Sp. Idrije, še iz številnih vasi dalje proti Cerkljanski vse do Novakov, Cerkna, Šebrelj in Trebuše. Pri tem je značilno, da je iz najbližjih in laže dostopnih vasi, iz katerih hodijo delavci dnevno na delo v Idrijo, praviloma manj naseljencev, kakor iz bolj oddaljenih ali teže dostopnih hribovskih vasi, iz katerih je dnevni dostop v Idrijo že vezan na preveliko izgubo časa in porabo fizične moči. Izven ozemlja idrijske komune je po rojstvu nekaj več ljudi še iz vasi vzhodno od mesta v smeri proti Logatcu in Žirem (Medvedje brdo, Hotedrščica, Žiberše, Rovte, Breznica, Žiri), dalje iz nekaterih vasi na Cerkljanskem, predvsem iz obeh Tribuš, na Planoti in v Baški grapi tja do Mosta na Soči in Tolmina. Večje število ljudi je po rojstvu še iz vasi na Lokavški in Trnovski planoti, predvsem iz Lokavca, Predmeje in Otlince ter nekaterih vasi in naselij v zgornji Vipavski dolini (Ajdovščina, Budanje, Vipava itd.).

Izven tega najširšega gravitacijskega dosega Idrije, je z izjemo Ljubljane, po rojstvu le manjše število ljudi. Če odštejemo Ljubljano, kjer je bilo rojenih 168 prebivalcev Idrije (96 moških in 72 žensk), od tega mnogo pravih Idrijčanov, je bilo v vsej ostali Sloveniji rojenih le 192 prebivalcev (86 moških in 106 žensk). Od tega jih je še največ iz preostalega dela bivšega goriškega okraja, to je Sp. Vipavske in Goriške (34), dalje z ozemlja nekdanjih okrajev Postojna (21), kar gre deloma na račun postojnske porodnišnice, in Ljubljana okolica (20). Iz drugih delov Slovenije, oziroma iz drugih okrajev, je še manjše število naseljencev, kar nam vse kaže na dokajšnjo izolacijo Idrije glede na predele izven lokalnega regiona.

Skupaj pa je bilo rojenih na ozemlju LRS 4853 prebivalcev (2212 moških in 2641 žensk, to je, 96,8 %). Izven LRS je bilo rojenih 160 (84 moških in 76 žensk) prebivalcev Idrije in sicer 75 v drugih jugoslovanskih republikah in 85 v inozemstvu. Od drugih jugoslovanskih republik je najbolj zastopana LRH, kjer je bilo rojenih 49 ljudi, od tega največ v Raši in Labinu. Značilno pa je, da so po rojstvu iz teh krajev skoraj izključno otroci v starosti

do 15 let, kar nam kaže, da gre za otroke idrijskih staršev, ki so bili med vojno na delu v Raškem rudniku, a so se po vojni večinoma zopet vrnili v Idrijo. Razen iz Hrvatske je po rojstvu še 14 ljudi iz LR BiH, 11 iz Srbije ter eden iz Črne gore. Od prebivalstva, rojenega v inozemstvu, pa je bilo 53 ljudi rojenih v Italiji, od tega največ v Trstu (18), v Gorici (7) in v Udinah (7).

Razumljivo je, da tu ne gre samo za Italijane, ki so se preselili v Idrijo, temveč

v znatni meri prav tako za otroke idrijskih staršev, ki so se rodili v Italiji, od teh nekaj celo v tržaški in goriški porodnišnici. Razen v Italiji pa se je 13 prebivalcev Idrije rodilo še v Franciji, 6 v Avstriji, 4 v Nemčiji, 3 na Češkoslovaškem, po 2 na Poljskem in v Belgiji ter po eden v ZSSR in v Albaniji. Nekateri od teh, kar še posebej velja za prebivalce rojene v Franciji, so prav tako le otroci idrijskih izseljencev, ki so se po vojni skupaj s starši vrnili v domači kraj.

BORCI PRIPOVEDUJEJO...

Franc Skok:

Kako je II. bataljon Gradnikove brigade napadel Nemce pri Godoviču

V drugi polovici meseca decembra 1943 je prišel II. bataljon III. SNOU brigade Ivana Gradnika iz Lomov pri Črnem vrhu preko Javornika na Vodice. Po nekaj dnevih počitka na Vodicah je štab bataljona s komandantom kapetanom Jožetom Mihevcem-Rudarjem na čelu odredil, naj bataljon napade nemško kolono, ki bo potovala iz Hotedršice proti Godoviču.

Ko smo 22. decembra povečerjali, so komandirji čet povedali, da bo še pred polnočjo šla brigada na pohod. Četudi niso povedali, je bilo nam borcem jasno, da gremo v napad. Hitro po večerji smo šli spat v mislih, kako se bomo naslednji dan bojevali s fašističnim okupatorjem. Ugibali smo, ali gremo proti Godoviču, Hotedršici, Podkraju ali Vipavi.

V takih razmišljanjih smo v hlevih in senikih legli k počitku. Nekoliko pred polnočjo nas je zbudil dežurni: »Vstanite! Bataljon gre na akcijo.« Hitro smo se napravili, vzeli vso opremo in šli v zbor sredi vasi. Ostali so samo kuharji in intendant. Ko smo bili že vsi postrojeni, je prišel komandant in odredil, naj krenemo v smer proti Javorniku. Takoj smo vedeli, da bomo napadli sovražno postojanko v Godoviču ali pa v Hotedršici. Počasi smo korakali proti Javorniku in gazili sneg do kolen. Preden smo prišli na Javornik, smo srečali III. bataljon naše brigade, ki je šel proti Vodicam. Vprašali smo borce, kam gredo, odgovarjali so nam, da gredo na akcijo. Želeli smo jim veliko uspehov. Isto so nam želeli tudi oni. Ko smo prispeli na Javornik, smo se začeli počasi spuščati proti Novemu svetu in nato v smeri proti Hotedršici. Ker je bilo mnogo snega, se je bataljon le počasi pomikal proti cilju. Od Novega sveta dalje je vodič zgrešil pot in tako vodil bataljon preveč v smeri proti Hotedršici. Ko

je vodič to opazil, je povedal, da gremo preveč v desno stran. Tako je počasi po visokem snegu krenil bataljon nekaj kilometrov po isti poti nazaj.

Zjutraj, nekoliko pred sedmo uro, smo prišli skozi gozd na neko senožet. Kmalu smo ugotovili, da smo blizu ceste, ki vodi iz Godoviča proti Hotedršici. Na senožeti ob robu gozda odredi komandant bataljona, naj se kolona ustavi. Štab je pregledal položaj in odredil vsaki četi posebej, katero mesto naj zavzame. Poslali smo tudi dve bočni zasedi, eno na levo krilo proti Godoviču, drugo proti Hotedršici. Na senožeti ob robu gozda, kakih 50 do 80 metrov pred cesto Godovič-Hotedršica, je bataljon zasedel položaje. Polegli smo v sneg in čakali. Kljub temu, da nismo bili dobro napravljeni, nas ni zelo zeblo, ker smo nestrpno pričakovali sovražno kolono vojakov.

Bataljon je štel okrog 180 partizanov. Imeli smo tri težke italijanske strojnice in šestnajst lahkih, sicer pa večinoma le navadne italijanske puške.

Desetarji, komandirji čet, komisarji in drugi vodilni tovariši so nam povedali, da bo prišla kolona Nemcev iz Hotedršice proti Godoviču. Ležimo na položaju in nestrpno pričakujemo. Čez nekaj časa naši oficirji spet sporočijo, naj nihče ne strelja, kadar pride kolona, dokler ne bo ukazal namestnik komandanta bataljona: »Bataljon, streljaj!« Dobre četrte ure ležimo na položaju in čakamo, ko povedo, da prihaja kolona nemških vojakov po cesti iz Godoviča proti Hotedršici. Takrat sem bil kurir pri štabu bataljona in sem slišal, kako se je komandant razgovarjal s svojim namestnikom Poldetom: »Veš kaj, Švabi so Švabi, pa naj prihajajo iz Godoviča ali pa iz Hotedršice.« Namestnik je soglašal,

da jih je treba napasti, četudi bataljon pričakuje drugo kolono.

Samo trenutek in že zagledam na cesti prve nemške vojake, ki se peljejo na navadnih vojaških vozovih. Videti je bilo, da gredo iz Idrije ali iz Godoviča s konji in vozovi po hrano ali kaj podobnega na železniško postajo v Logatec. Bilo je namreč 16 vozov in seveda 16 parov konj. Na vsakem vozu je sedelo 4 ali 5 vojakov.

Naš položaj je bil dokaj pregleden za tolikšno kolono. Čakamo in čakamo. Smrtna tišina. Ko je vsa kolona Nemcev s konji in vozovi prišla pred naš položaj, je Polde glasno ukazal: »Bataljon, streljaj!«

Ves bataljon je v trenutku sprožil strojnice in puške. Nemci se še niso dobro znašli, ko je bilo že mnogo mrtvih. V trenutku je vseh 32 konj padlo, kolona se je ustavila. Nemci so skakali z vozov. Zapelo je nekaj rafalov iz švabskih brzostrelk. Naši mitraljezi in puške pa so vsipali nanje krogle, da je kar žvižgalo in donelo. Tak napad je trajal kakih 10 minut. Od Nemcev ni bilo več nobenega odziva. Nekateri člani štaba bataljona so menili, da je prav, da bataljon juriša. V tistem trenutku dobi štab sporočilo, da prihaja nemška kolona vojakov po cesti iz Hotedršice, kolona, ki smo jo pričakovali.

Ko so ti Nemci spoznali, kakšen je položaj, so nas napadli v desni bok in pomikali so se nam polagoma za hrbet. Hkrati smo zagledali kolono Nemcev, ki je prihajala iz Godoviča po cesti proti Novemu svetu, tako da bi nam prišla tudi za hrbet. Iz Godoviča pa so z minometalci na vso moč obstreljevali naš položaj. V tej situaciji je komandant bataljona na hitro odredil: »Do sedaj nismo imeli še nobenih žrtev, le en tovariš je ranjen. Nemci, ki smo jih napadli, nimajo s seboj ne hrane in ne drugega materiala, razen orožja. Ker imamo orožja dovolj in ker nam prihajajo z obeh strani Nemci za hrbet, ne bomo jurišali.« Dalje je komandant odredil: »Bataljon naj se s hitrim korakom umakne nazaj v smeri proti Novemu svetu in Javorniku.«

Ko je bil naš bataljon že sredi pobočja Javornika nad Novim svetom, so Nemci še vedno na vso moč streljali in obkoljevali položaje, na katerih smo prej bili. Ko smo prišli nekoliko v hrib nad Novim svetom proti Javorniku, smo se prešteli in ugotovili, da smo vsi. Čeprav lačni, trudni in bolj ali manj ozebli, smo se zadovoljni pomikali čez Javornik proti Vodicam, ker smo vedeli, da je akcija dobro uspela, da je sovražnik imel velike žrtve.

M L A D I N S K I K O T I Č E K

Ne jokaj, mama

Že odkar se zavedam, me je vprašanje, čemu nimam očeta, zmeraj čudno mučilo.

Vsi otroci, ki sem jih poznala, so imeli očete. Samo midva z Gabrijelom ne. Gabrijel, moj bratranec, je bil skoro pet let starejši od mene in se je držal zaradi tega strašno vzvišeno, govoril je z menoj kakor kak odrasel. Skupaj sva uganila, da mora biti najin oče človek, ki sva mu rekla stari oče. Saj sta ga tudi moja in njegova mama klicali ata in najbrž bi ga morala tako tudi midva.

Stari oče me je imel strašansko rad. Zmeraj sem hodila za njim in ga dražila. Naredil se je jeznega, čeprav mu je med brki že uhajal smeh, in vprašal s strogim glasom: »Kdo je pa tebe prinesel, a?« »Veter,« sem rekla in se mu brez strahu splazila v naročje, ker sem videla, da se mu oči smejejo. Nekoč sem ga vprašala, če je on moj ata; tedaj pa se je strahovito razjezil, me postavil na tla, zaklel po nemško in mi rekel, naj grem kar mamu vprašat, kje imam očeta. Mame si seveda nisem upala vprašati, ker mi je zmeraj, kadar ni več mogla odgovarjati na moja vprašanja, rekla, da sem preveč radovedna in da bom od tega osivela. Verjela sem, da imajo mame tako moč, da otroci osivijo, če preveč sprašujejo, pa sem vprašala Gabrijela. Skupaj sva premislila in nazadnje sva rekla, da mora biti najin ata stric, ki je sedaj v vojski. Samo sedaj mu morava reči stric, potem bo pa

ata, če se sploh vrne, sva pristavila, kakor sva slišala odrasle.

Toda tudi stric ni izpolnil najinih pričakovanj. Res je prišel iz vojske in prinesel mi je živozeleno sovo, ki je zavriskala, če si jo stisnil za trebuh. Toda kmalu po tistem se je tudi oženil in spomladi so prinesli v hišo drobno, smešno, punčko; dali so ji ime Helenca. Imeli so jo zelo radi, čeprav se je meni zdela dolgočasna, ker je ves dan vreščala s svojim tenkim glasom. Stric jo je poljubil zmeraj, kadar je mislil, da je sam z njo; in kadar je prišel z dela, jo je zmeraj vzel v naročje in ujškal. Tako spet nisem našla očeta. Ker mi Gabrijel ni vedel več pomagati, sem se le opogumila in vprašala mamu. Ta me je najprej resno pogledala, potem je nenadoma zajokala, me vzel v naročje in začela: »Poslušaj, ljubka moja...« Tako me je ljubkovala samo takrat, kadar sem bila prav posebno pridna. Zalil me je val nežnosti, da sem jo pobožala po licu: »Saj ni treba, mama.«

Ona pa je stisnila moje roke v svoje in mi resno razložila, da je na svetu malo mož in veliko žena, zato pa se vse ne morejo omožiti in vsi otroci ne morejo imeti očeta. Ona da ni našla očeta zame, pa me ima zato tem raje in naj nič ne skrbim, vseeno mi bo dobro... Verjela sem ji, čeprav me je na dnu zbadlo: »Zakaj prav jaz?«

Kmalu potem je mama dobila službo v to-

varni in preselili sva se v mesto, v veliko, svetlo stanovanje. Tu je bilo lepše kakor na vasi. Le Gabrijela sem včasih pogrešala, ker nisem mogla več nikogar spraševati. Deklic nisem marala, če pa sem kaj vprašala fantaline z ulice, so se mi samo smejali.

Kmalu zatem sta odšla od strica tudi teta Rezika in Gabrijel. Teta se je bila poročila. Malo pred tem sta naju obiskala; teta in mama sta nekaj šarili po sobi in jokali nad kdo ve kakšnimi spomini, midva z Gabrijelom pa sva sedela v topli kuhinji na zeleno pobarvanem zaboju za drva, jedla kar z žlico marmelado iz velike škatle, ki sva jo dobila v shrambi, in se resno pogovarjala.

»Ampak, Gabrijel, veš kaj,« sem rekla, »to se mi pa le čudno zdi: ti boš sedaj dobil očeta, zakaj pa jaz ne?«

»Ah, ti trapa!« je rekel vzvišeno, kot zmeraj, »saj to ni moj oče, da veš. Midva sva nezakonska, da veš.«

Seveda nisem nič razumela in sem rekla, da to sploh ni res, jaz nimam nobenega očeta, saj mi je mama povedala. Naredil je še bolj važen obraz: »Ti si pa res neumna! Saj še tega ne veš, kako pridejo otroci!« Tega res nisem vedela in Gabrijel mi tudi ni hotel povedati, ker se mu je zdelo zamalo, da bi take stvari razlagal meni, dekletcu, ki je staro šele pet let, on sam pa gre že v deseto. Zato pa so mi nekoč povedali fantje z ulice, kako in kaj. Zelo grobo in surovo, seveda, kakor znajo samo takšni fantje, ki so prezgodaj zvedeli za skrivnosti življenja. Toda to me ni kaj prida prizadelo, pobrala sem iz vsega pač to, da imam tudi jaz neke očeta, samo bogve kje. To mi je bilo v veliko tolažbo, čeprav me je pomen besede — nezakonski — nekoliko prizadel.

Ko mi je bilo kakih deset let, sem nekoč, ko sem stikala po maminih papirjih, našla na veliko italijansko listino, ki mi je takoj vzbudila pozornost. Italijanski seveda nisem razumela nič, toda na veliko napisano mamino ime, potem moje in potem še neko drugo ime, mi je dalo misliti. Angelo Ferrani je z velikimi črkami pisalo poleg maminega imena. Tako je bilo torej ime mojemu očetu. Dolgo sem strmela v njemu, črne črke, ki naj bi pomenile tistega, ki sem ga tako zelo želela najti: mojega očeta! Pozneje sem dosti razmišljala o tem. Moj oče je bil torej Italijan. Seveda, sem si rekla, naša vas je bila pred vojno italijanska, Italijani so tam tik pred vojno gradili ceste, ki je ostala malo več kakor v načrtih. In jaz sem se rodila prav malo potem, ko se je začela vojna. Moj oče je bil najbrž delavec pri cesti. Ali pa...? Pri nas so bili tudi vojaki, karabinjerji, fašisti... Kaj če je bil moj oče fašist? Pred tem vprašanjem sem obstala kakor pred črno spako. Beseda fašist je od prvih otroških vtisov pustila v meni pojem črne, mračne groze. Fašist ni bil človek, bil je neka čudna pošast, ki je ubijala in počenjala najhujše strahote, kadar je kdo pritisnil na gumb v njegovem skrivnostnem mehanizmu. Ta vtis se je tako močno zarisal v mojo otroško dušo, da ga ni več ni moglo izbrisati. In da bi bila jaz tudi hči neke take pošasti, nekoga, ki nisem mogla drugače, kakor da sem ga sovražila? Jaz pa sem si zmeraj želela najti očeta, ki bi ga imela rada. Dolgo sem premišljevala in nazadnje sem zasovražila očeta, ker je bil fašist, mamo, ker mi ni znala najti drugega očeta, in samo sebe, ker sem si dopovedovala, da sem fašistovska hči. Ne vem, zakaj sem bila tako prepričana, da je bil ravno fašist. Zmeraj, ko so prijateljice govorile o svojih očetih, sem zardevala in se bala, kdaj izlede, kaj je bil moj

oče in potem se bodo z gnusom obrnile od mene in nobena ne bo več marala govoriti z mano. Tako sem neopazno zrasla in nekega dne mi je mama rekla, da sem že velika in odrasla. Zdi se mi, da sem nehala biti otrok že davno prej, preden so mi to povedali drugi. Toda tudi moje misli so bile nenadoma drugačne. Še zmeraj sem iskala očeta in še zmeraj sem se plašila ob misli, da je bil morda fašist, toda dopovedovala sem si, da otroci nimajo pravice soditi svojih staršev in da je »fašist« samo ena stran človeka. Skrivnostno so me razburjale misli, da bi nenadoma našla očeta; vsakemu neznancu na ulici sem pogledala v obraz, da ni morda on. Vsak večer sem ležala v postelji z zaprtimi očmi, da bi mama mislila, da spim, in si domišljala, kako bi bilo, če bi nenadoma prišel. Prišel bi po stopnicah; jaz bi stekla pred vrata in bi ga zagledala šele, ko bi bil tik mene. Vprašal bi me, če stanuje v tej hiši gospa ta in ta in jaz bi se nasmešnila in bi rekla: »Da.« Potem bi me vprašal, če poznam to gospo, in jaz bi rekla: »Njena hčerka sem.« In bi se smejala. On bi me dolgo gledal, potem bi mu oči nenadoma zalile solze in bi me objel. Potem naprej nisem nikoli razmišljala, zakaj pri tem prizoru so tudi mene zalile solze vzhicenja. Tako živo sem si predstavljala vse to, da sem vsak dan čakala, kdaj se odpro vežna vrata in bo prišel po stopnicah. Celo njegov obraz sem jasno videla v teh svojih sanjah: lep je bil, malce podoben mojemu, oči je imel prav take kot jaz, seveda, saj v mamini družini nima nihče takih oči. Vsak dan sem čakala; vsak dan je bilo novo razočaranje in novo upanje. Nazadnje sem si rekla, da ga bom morala poiskati sama in ta misel me je poslej zmeraj spremljala. Toda kako? Nič drugega nisem vedela o njem, razen njegovo ime, pa še to morda ni bilo pravo. Mame nisem hotela vprašati, ker sem se bala, da bi bila žalostna. Nazadnje sem si rekla, da je najbolje, če vprašam teto. Ugodna priložnost se mi je kmalu ponudila. Z mamino sva večkrat šli k stricu na kmete, posebno poleti. Dolgo se nisem mogla odločiti, zmeraj me je kaj zadržalo. Nazadnje sem se neke nedelje, ko sva šli s teto skupaj nabirati rože na vrt, le opogumila. Dolgo sem stiskala pesti, da sem imela že vse otrple prste. Potem sem rekla s tako tujim glasom, da sem se sama prestrašila.

»Teta, ste vi poznali mojega očeta?« Začuden se je ozrla name, potem se naglo obrnila, da bi skrila zadrego in obotavljaje se rekla: »No, ... ja ...« »Ali je bil fašist?« sem vprašala brez diha.

»Ne. Inženir je bil, pri cesti ...« Za trenutek mi je zastal dih od veselja. Temna senca, ki me je strašila toliko let, se je nenadoma razblinila. Začutila sem, da me je zalil val nežnosti do tega neznanca.

»Poiskala ga bom,« mi je nenadoma ušlo. Potem sem rekla, da bi zabrisala učinek teh besed, izrečenih v takem srečnem upanju:

»Ali je padel med vojno?«

»Ne, ... mislim, da ni ...« Še zmeraj mi je obračala hrbet, po kretnjah njenih rok sem vedela, da je natančno uganila moje misli.

»Ali se je poročil s kako drugo?«

»Ne ... mislim ... sicer pa, ne vem. Vprašaj mamo!«

Vedela sem, da mi ne bo povedala nič več. Toda vedela sem dovolj. Očeta imam neke, res je morda poročen in ima druge otroke, toda jaz sem vendar tudi njegova in nekaj bi moral čutiti zame ...

Popoldne sem legla v senco in premišljevala. Nenadoma je prišla k meni mama. Sedla

je k meni in me pogledala. Njen obraz je bil resen in žalosten. »Povedala ji je,« me je prešinilo in začutila sem se krivo, da si je nisem upala več pogledati v oči.

»Poslušaj, dragica...« je rekla in me prijel za roke. Čutila sem, da išče z očmi moje oči, pa vendar sem jih povešala. »Spraševala si teto po očetu?« Prikimala sem.

»Poslušaj, ljuba moja!« je rekla resno. Tako me ni več milovala, odkar sem odrasla. Vzdignila sem oči in videla sem, da premaguje solze. Nenadoma mi je postalo težko, zajokala sem, stisnila njene roke in zašepetala: »Mama!«

Ona me je božala in mi tiho pripovedovala zgodbo svojega življenja. ...»bala sem se, da boš slabo mislila o meni. Takrat so bili nemirni in divji časi, zdi se mi, da smo bili tudi ljudje drugačni. Bojim se, da tega ne boš znala razumeti, zdaj, ko je vse drugače, da boš mislila, da je bila tvoja mama slaba ženska...«

»Rekla si, da hočeš poiskati očeta?« je vprašala čez čas. Pokimala sem. »Nikar. Vidiš, ljubka, bili so čudni časi in mislim, da ljudje sami nismo odgovorni za vse, kar smo počenjali. Tvoj oče pripada drugemu svetu in midve nimava pravice do njega. Nimava je...«

Razumela sem jo, pa vendar mi je bilo preveč hudo, da bi mogla kaj reči.

»Saj vem, da ti je težko, da potrebuješ očeta, ki ti ga le ne morem nadomestiti...« Obrisala si je solze z roko.

Objela sem jo in pritisnila lice k njenemu. »Nič zato, mamica. Kaj če nimam očeta, saj imam mamo, najboljšo mamo na svetu, zato, mama... ne jokaj, mama!«...

Marija

Iskanje

*Tiha pesem blodi po poljanah,
pesem sonca, vetra in dreves.
Z njo še moja misel išče v daljah
tvoj spomin, ki vžiga v srcu kres.*

*Vsak večer se stara pesem vrača —
tiho, plaho, pride do srca,
v njem samo za naju se oglašja,
a le jaz razumem jo do dna.*

*Tiha pesem blodi po poljanah,
plaha pesem mojega sveta,
ki nemiren išče po daljavah,
vsaj en delček tvojega srca.*

Janez Kavčič

Z A P I S K I

UMRL JE INŽ. STANKO BLOUDEK

Med športniki naše ožje domovine je bilo veselo in praznično razpoloženje zaradi bližajočega se državnega praznika, ko je nenadoma udarila mednje tragična novica: dne 26. novembra je umrl inž. Stanko Bloudek. Kruta smrt ga je iztrgala iz naše srede med nočnim delom, ker si, čeprav že skoraj 70 let star, ni znal privoščiti počitka.

Bil sem na mnogih pogrebih. Videl sem svojce in prijatelje, ki so pretresljivo jokali za dragim pokojnikom. Nikoli pa še nisem videl, da bi jokala in ihtela večtisočglava množica. To pa sem videl na Stankovem pogrebu. Delavec iz Planice je komaj dokončal svoj poslovilni govor, ker so se mu neprestano ulivale solze, njegov tovariš je planiški grudi, ki jo je spustil v sveži grob, dotočil mnogo solza, mlado dekletce, ki se je poslavljalo od pokojnika v imenu najmlajših, je moralo prekiniti svoj govor, ker je bruhnilo v neutolažljivi jok. Ena sama velika solza, je ugotovil njegov prijatelj Tone Kos, ki se je poslovil od njega v imenu rojstnega mesta Idrije. Res je, šele tu na pogrebu smo spoznali, kako radi smo imeli vsi Slovenci tega skromnega, vendar tako velikega moža.

Danes, ko pišemo ta nekrolog, bi morali pisati o njegovi 70-letnici. Rodil se je v Idriji 11. februarja 1900. Njegov oče je bil rudniški inženir, ki je prišel k nam iz bratske Češke in med nami našel svoj novi dom, mati pa je bila iz znane družine Lapajnetovih. Najprej se je navduševal za slikarstvo in s tem namenom je odšel študirat v Prago. Tu pa je kmalu prebil na površje njegov iznajditeljski duh. Pritegnila ga je tehnika, še posebno novo razvijajoče se letalstvo in Avstrija mu je na tem področju po-

verila eno najvažnejših konstruktorskih mest. V Evropi se je tedaj širila olimpijska zavest in moderna telesna vzgoja je začela dobivati svoje pravo mesto v človeški družbi. Prav tu je našel mladi inženir svoje novo torišče, ki ga je privedlo do največjih uspehov in napravilo iz njega pionirja slovenske telesne vzgoje. On je prinesel Slovincem prvo nogometno žogo iz Prage, on je zbral prvo skupino slovenskih drsalcev, jim preskrbel drsalke in jim pokazal osnove. Leta 1926 je odšel celo na olimpiado v St. Moritz, kjer pa se je moral nastopu odpovedati, ker je ugotovil, da so drugi narodi preveč napredovali, zato pa je toliko bolj opazoval tehniko, da jo je lažje posredoval svojim rojakom. Tedaj je bil že sredi konstrukcijskih del. Njegovi izumi so mu že tedaj omogočili lepo in bogato življenje, njegovo dobro srce pa ga je gnalo k razdajanju. Če ni bilo denarja za njegove smeje športne objekte, je določil sam in objekt je bil postavljen. Postal je krušni oče »Ilirije« in ji postavil moderne naprave. Zgradil je Planico, gradil je po vsej Sloveniji in končno po vsej Jugoslaviji. Prepričani smo, da je ni športne nanrave, kateri ne bi bil botroval naš Stanko! Plačilo je načelno odklanjal, vsiliti mu je bilo mogoče samo toliko, kolikor je potreboval za svoje skromno življenje. Zadnje leto je bil ves v ognju za izgradnjo smučarskega središča na Velem polju pod Triglavom. Prepričeval je in delal načrte, ko ga je smrt odtrgala od dela.

Njegovi prijatelji nikdar ne bodo mogli doumeti, kje je jemal čas. Kdaj so se mu porajale ideje, kdaj so nastajali stoteri načrti, kako je mogel nadzirati izvajanja in marsikdaj tudi sam graditi. Kdaj in kako je utegnil zasledovati celoten napredek v telesni vzgoji ter dodajati svoje iznajdbe, pa še zbirati okrog sebe mladino, jo

vaditi in ji popravljati drsalke? Še tako težak in zamotan problem je postal z njegovim posredovanjem tako preprost in uresničljiv.

Rad se je vračal v svoj rojstni kraj in vsak njegov obisk je rodil nov načrt. Na svoj rojstni kraj, na Idrijo, pa je bil hud, ker še vedno ni

realiziral nobenega njegovih načrtov. Njegovemu spominu smo dolžni, da to popravimo. Z realizacijo teh načrtov se bo Idrija najlepše oddolžila spominu svojega velika rojaka.

Srečko Logar

Politične organizacije

PRAZNOVANJE 40-LETNICE ZKJ V IDRIJSKI OBČINI

Kakor je znano, je praznovala preteklo leto ZKJ 40-letnico svojega obstoja. V tem jubilejnem letu se je spominjalo vse delovno ljudstvo Jugoslavije težke borbe naše partije, njenih uspehov in porazov ter končne veličastne zmage, ki je prinesla razredno in nacionalno svobodo ter vse pogoje za ureditev socialistične države, v kateri si delovni ljudje sami krojijo usodo. To je bilo leto počastitve padlih borcev, leto zbiranja spominov in zapiskov naše revolucionarne preteklosti, a tudi leto, ki nas je bolj kot katerokoli spominjalo, »da bomo toliko prej ustvarili domovino srečnih, sproščenih in bogatih ljudi, kolikor bolj bomo nosili s sabo hotenja revolucionarjev, njih borbo za socialistično domovino in njihov sen o njej,« kakor je zapisal tovariš Ivan Potrč.

Tudi pri nas smo počastili zgodovinski jubilej naše partije. Pri občinskem komiteju je bil postavljen odbor, ki je vodil proslave, pri katerih so sodelovale vse množične organizacije, sindikati, društva, podjetja, zadrage in zlasti mladina. V mesecu aprilu, ko je bila ustanovljena KPJ, so bile glavne proslave in sicer v Idriji, Spodnji Idriji, v Cerknem in Črnem vrhu. Interne proslave, pri katerih je sodelovala mladina, pa so bile po vseh šolah v občini.

Prav tako slovesno je počastila mladina 40-letnico ustanovitve SKOJ. V Idriji je bila centralna proslava. Pri športnih igrah in tekmovanjih so sodelovali vajenska mladina ter mladina gimnazije iz Idrije, Partizan-Rudar, taborniki, učenci Elektro-gospodarske šole iz Cerknega in ekipe prosvete občine Idrija. Zvečer so taborniki zažigali po okoliških hribih kresove, po ulicah Idrije pa je bil štafetni tek z bakljami. Nato so ob igranju mladinske godbe na pihala polagali vence na spomenik padlih borcev. Zvečer je bila akademija z bogatim kulturnim programom. Na šolskih proslavah v Idriji, v Cerknem in v Črnem vrhu so sprejeli cicibane v pionirsko organizacijo.

Pri občinskem odboru Zveze borcev je posebna komisija zbirala spomine iz NOB in zgodovino delavskega gibanja pri nas pred prvo svetovno vojno in po njej. ZB je postavila tudi spomenik padlim borcem v Zakojci. V tem letu je bilo odkritih tudi več spominskih plošč. Rudniški sindikat je postavil dve, in sicer Francu Vidmarju, prvemu sekretarju Komunistične stranke v Idriji, drugo pa na hiši, kjer je bila ustanovljena prva krajevna organizacija KP. Dve plošči sta bili odkriti v spomin na partijske tečaje, ki so bili med NOB. Na Vojskem jo je postavil občinski komite LMS, na Policah pa pododbor za proslavo v Cerknem. Tudi s predavanji smo se spominjali zgodovinskih dogodkov in velikih revolucionarjev, kakor: Komunističnega manifesta, 5. partijske konference, Oktobrske revolucije i. dr. Občinski ljudski odbor je posvetil sejo revolucionarju Moši Pijadi, polagali smo vence narodnima herojema Jožetu Mihevcu-Rudarju in Viktorju Zelezniku ter 47 padlim gojencem Partijske šole v Cerknem, na grobišče na Vojskem in na partizanske grobove po vsej naši občini.

Posebno prizadevna je bila mladina. Dijaki idrijske gimnazije so izdelali program za vse mesece jubilejnega leta. Na svoji proslavi 40-letnice ZKJ so sprejeli v ZK več dijakov in dijakinj. V počastitev ZKJ so izdali posebno številko svojega glasila Glas mladosti. Z uspešnimi prireditvami so tudi počastili spomin K. Marxa in B. Kidriča. Vse leto so pridno študirali program ZKJ ter prirejali predavanja o aktualnih problemih naše socialistične graditve in iz zgodovine revolucionarne borbe pri nas in po svetu. Ob obletnici Pariške komunije so organizirali medrazredno nagradno tekmovanje za prehodni pokal OK LMS Gorica. Najlepše pa je bilo medrazredno tekmovanje za prehodni pokal OK LMS Gorica v počastitev 40-letnice SKOJ, ki je trajalo ves mesec november. V čast jubilejnega leta je prirejala mladina tudi razna športna srečanja in tekmovanja, kjer so se pomerile razne ekipe mladine iz naše občine, pa tudi iz Postojne.

Lepo je počastila jubilejno leto ZKJ tudi Svoboda v Idriji, ki je dostojno uprizorila težko Cankarjevo dramo Hlapce.

Tudi druga društva in organizacije so na razne načine počastile zgodovinsko obletnico. Vsi so se potrudili, da so bili narodni prazniki

in druge tradicionalne proslave vsebinsko bogate in dobro obiskane.

Mnogo ljudi si je ogledalo potujočo republiško razstavo ZKS, ki je napolnjevala idrijsko šolsko telovadnico in hodnike ter je prikazovala zgodovinske dogodke in osebnosti v 40-letni junaški borbi naše partije.

Jubilejno leto je zaključilo Udruženje rezervnih oficirjev z lepo uspelo akademijo in razstavo slik iz življenja naše ljudske armade. Oficirji in rezervni oficirji so imeli tudi predavanja v osemletkah v Idriji, Sp. Idriji, Cerknem in Črnem vrhu in tako vzbujali v mladini ljubezen do naše socialistične domovine ter spoštovanja na osemletkah v Idriji, Sp. Idriji, Cerknem vsakega razreda pa so obdarovali s knjigami.

Leopoldina Kosova

OBČINSKA MLADINSKA KONFERENCA

Občinski komite LMS v Idriji je sklical 27. decembra 1959 konferenco, katere se je kljub slabemu vremenu udeležilo kar lepo število delegatov osnovnih organizacij naše občine, prisostvovala pa sta ji tudi zastopnika okrajne in republiške mladinske organizacije.

O opravljenem delu je poročal predsednik Franetič. Analiziral je predvsem delo v naši občini ter ugotovil, da je razgibanost v mestu zelo velika, na podeželju pa precej šibka. Posebno je pereč problem na Cerklijskem, kjer je še več vasi brez mladinske organizacije. Temu vprašanju so želeli že med letom nosvetiti večjo pažnjo, vendar nimajo dovolj ljudi. V tečajih je bilo 5 mladincev, v politični šoli pa 40, kar je seveda vse premalo. Razveseljivo je, da večina podjetij razume pomen sodelovanja naše mladine tudi v organih samoupravljanja, kjer je že sedaj zajetih 5% mladine. Žal pa imamo še vedno nekaj podjetij, ki tega problema ne razumejo in se skušajo mladine otresti. Na podeželju se naša mladina vključuje predvsem v prosvetno delo, ki pa nima prave politične poglobitve. Mnogo več pozornosti bo treba v bodoče posvetiti našim podeželskim zadružnikom; tu bo mladina lahko največ pripomogla k širjenju koooperacije in uvajanju sodobne tehnike v kmetijstvo.

V volilne imenike imamo vpisanih 1480 mladincev, od katerih je 900 članov naše organizacije (60%). Organizacija ima torej še velike možnosti, da se razširi. Na republiške akcije je odšlo iz naše občine okoli 100 mladincev in mladink, le vključevanje ni bilo povsod pravilno. V okrajnem tekmovanju je naša občina dosegla drugo mesto, s katerim smo za sedaj lahko zadovoljni, lahko pa bi bilo tudi bolje. Najbolj vsestransko delovanje je pokazal aktiv naših gimnazij, zato ga je treba posebej poveljati.

Iz blagajniškega poročila smo razvideli, da je organizacija razpolagala z zelo skromnimi sredstvi, z 226.000 dinarji.

Vsekakor nas je poročilo razveselilo, ker se predsednik ni ustrašil analize negativnih činiteljev v organizaciji, kar nam daje najboljše poročstvo, da jih želi mladina odpraviti. Iz celotnega poteka pa smo tako dobili vtis, da je organizacija na najboljši poti k nadaljnji utrditvi in k poglobljenemu delu.

Sledila je živahna razprava, iz katere smo razvideli, da bi bilo lahko predsednikovo poročilo obširnejše, če bi organizacije, ki delajo, pošiljale svoja poročila. Slišati je bilo tudi nekaj članov, ki niso delali, zato pa je prišel toliko

bolj do izraza klic iz vasi: pomagajte nam, ker imamo mnogo volje do dela!

Volitve novega komiteja so bile dobro pripravljene in izvedene po načelu, naj bodo v njem zastopane vse osnovne organizacije, da bo povezava čim boljša.

Za zaključek si je mladina postavila obširen načrt dela, ki sloni na realnih osnovah. Tu so zajeti razni tečaji, politična šola, nove osnovne organizacije, aktivnost mladine v podjetjih, seminarji na vasi, delovne akcije in razne proslave. Za predsednika je bil ponovno izvoljen Franetič.

S. L.

KONFERENCA SZDL V IDRIJI

Občinska SZDL je imela izredno konferenco dne 14. februarja ob zelo lepi udeležbi delegatov; prisostvovali so tudi zvezni poslanec dr. Aleš Bebler, predsednik okrajnega odbora SZDL Franc Skok in član okrajnega predsedstva SZDL Jože Jelarčič.

Iz poročila predsednika Marijana Beričiča smo razbrali mnogo zelo zanimivih podatkov, ker je obširno analiziral prosvetni, gospodarski in organizacijski razvoj v naši občini. Poročilo bi v glavnem lahko strnili v naslednja poglavja:

1. nadaljnji razvoj našega gospodarstva,
2. stanovanjska skupnost,
3. vzgoja naših kadrov preko delavskih univerz,
4. zbori volivcev kot sredstvo razprav,
5. sodelovanje naših ljudi v raznih organizacijah.

V prvem delu je podrobno obravnaval razvoj našega perspektivnega plana. V letu 1956 smo dosegli 4.053.137.000 din narodnega dohodka, v letu 1961 pa bomo morali doseči 6.538.682.000 din. Nadaljnje številke nam kažejo, da bomo načrt dosegli, verjetno celo presegli. Ta problem bomo še obravnavali v našem listu, ko bo sprejet družbeni načrt, zato se na tem mestu ob njem ne bomo zadrževali. Vsekakor pa bo naše bralce zanimal dvig povprečnega zaslužka v nekaterih podjetjih, zato navajamo nekaj nepopolnih primerov:

	1958	1959
1. Monter Idrija	13.375	21.286
2. Rudnik živega srebra	15.820	21.209
3. Avtopromet Idrija	17.182	20.406
4. Kurivo Idrija	13.250	20.300
5. Gozdarsko kmet. poslov. zveza	14.981	17.909
6. Gostilna »Pod gradom«	12.667	17.000
7. Trg. podj. »Izbira«	11.469	15.800
8. Obrtne delavnice »Simplex«	12.152	15.585
9. Remontno podjetje Idrija	11.650	15.351
10. Tovarna pohištva »22. julij«	10.858	12.907
11. Gradbeno podjetje »Zidgrad« Idrija	11.567	12.919
12. Elektro podjetje ETA Cerkno	10.500	11.635

Število članstva socialistične zveze se naglo dviga. Leta 1956 smo imeli komaj 67% članov v odnosu do volilnih upravičencev, danes pa imamo že 9356 članov od 11.474 volilnih upravičencev, kar znaša 81%. Leta 1959 smo imeli 49 osnovnih organizacij, v katerih deluje 453 odbornikov, od tega 79 članov ZK, žena pa je 65. Po poklicu je med odborniki 171 delavcev, 70 uslužbencev, 120 kmetov, 15 obrtnikov in 77 ostalih.

Od zadnjega kongresa SZDL so naši člani opravili 123.692 prostovoljnih delovnih ur, v denarju in materialu pa so prispevali skupnosti 40.064.128 din. Če pa bi vse organizacije pošiljale točnejše podatke, bi bile številke še mnogo večje.

Iz blagajniškega poročila in poročila nadzornega odbora, ki ju je podal Josip Kenda, razvidimo, da je imel odbor 7.605.544 dohodkov; dotacija občine je znašala 5.600.000 din, tu pa so vštete tudi dotacije raznim organizacijam v znesku 1.839.588 din.

Prisotni so z največjim zanimanjem poslušali besede dr. Aleša Beblerja o ugledu naše države v svetu in njenemu vplivu pri širjenju socialistične misli ter utrjevanju miru. Zelo tehtne besede je povedal tudi ravnatelj rudnika inž. Ciril Prohinar, ki se je zavzemal za sistematično in načrtnost pri gradnji naših bodočih industrijskih objektov in izrazil zadovoljstvo, da je že razbita stara rudniška zaprtost, ki je bila tako značilna za Idrijo. Uspehi, ki jih dosegajo idrijski rudarji, so že sedaj veliki in se bodo še povečali. Pri rudniku so tudi že začeli posvečati največjo pozornost skrbi za delovnega človeka. Nekaj splošnih problemov je nato obravnaval tudi Janko Lukan in se nazadnje zavzel za gasilstvo, ki ima v naši občini 11 društev s 4 desetimi. Franc Kosmač iz Ledin je navajal nekaj praktičnih primerov iz kmetijstva, kjer bo treba odpraviti še marsikatero nepravilnost. Vika Jeram iz Jesenic pa je obravnavala vprašanje kmetijskih zadrug in njihovih težav, problem neobdelane zemlje ter vprašanje mladine, ki se na vasi slabo vključuje v organizacijske vrste, ker dobiva premalo pomoči iz centra. Franc Stucin je obravnaval kmetijske probleme in prešel na organizacijska vprašanja zadrug: v naši občini smo imeli 40 zadrug, nato smo število znižali na 13, sedaj pa jih imamo še 6. Verjetno bo treba to število še zmanjšati, morda celo na dve zadrugi, ki pa bi bili kos vsem gospodarskim in kadrovskim problemom. Iz njegovih besed smo lahko zaslučili večje reorganizacijske posege na področje kmetijskega združništva, ki jih smemo pričakovati že v bližnji bodočnosti. Franc Skok je pojasnil perspektivni plan okraja in vse do sedaj dosežene uspehe, Slavica Božičeva je obravnavala šolske in prosvetne probleme, oglasilo pa se je tudi še več diskutantov s podeželja.

Vmes so izvolili tudi nov upravni odbor, ki bo sedaj štel 37 članov namesto dosedanjih 29, ker se je organizacija razširila, nadzorni odbor pa bo imel 5 članov. Za delegata na 5. kongresu SZDL je bil izvoljen inž. Ciril Prohinar.

Če bo bodoči odbor posvetil največjo pozornost predvsem tistim krajem, kjer je organizacija najbolj šibka, bo dosegel prav gotovo še velike uspehe. S. L.

PARTIJSKI SESTANEK TOVARNE POHIŠTVA »22. JULIJ«

Partijski sestanek Tovarne pohištva »22. julij« z dne 18. februarja nas je posebno zanimal, ker je bil prvi tovrstni sestanek v naši občini, ki naj bi obravnaval celotno gospodarsko politiko v podjetju in občini po novih navodilih in smernicah za leto 1960.

Sekretar osnovne organizacije je najprej obširno in izčrpno poročal o investicijah in osnovnih sredstvih podjetja, za katerega moramo reči, da se rekonstruira, ker so že v teku velika investicijska dela, večja pa so še predvidena, saj je bilo že nabavljenih za okoli 20 milijonov novih strojev, večinoma iz uvoza, za higiensko in teh-

nično zaščito pa je bil porabljen skoraj poldrugi milijon dinarjev. Brez zadržkov se je sekretar dotaknil tudi slabosti partijske organizacije v podjetju, ki šteje samo 20 članov. Člani so večinoma mladi in se šele uvajajo v delo. Tu moramo iskati vzrok, zakaj se je v podjetju tako dolgo zavleklo vprašanje vodstva, zakaj je bilo več nepravilnih odnosov do delavcev, premajhna pazljivost do osnovnih sredstev itd. Proizvodne planske naloge so bile sicer dosežene, vendar bi bil efekt lahko še mnogo večji. Z doseganjem norm in akordov se je dvignil tudi plačni fond. Najnižji odstotek je bil v decembru (110,9), najvišji pa v marcu (120,1).

V poročilu in razpravi so obravnavali celoten program investicij, program dela in celotno problematiko podjetja, ki v letošnjem letu nalaga članom zelo veliko odgovornost. O načrtih za rekonstrukcijo in razširitev tovarne je govoril direktor podjetja. V podjetju je še mnogo obrtniške dejavnosti, ki jo bo treba postopoma odpraviti in preiti na popolnoma industrijski sistem obratovanja. Pri tem nastaja tudi težak problem kvalificiranih kadrov, ker se temu v preteklosti ni posvečalo zadosti pažnje. V tovarno prihajajo novi, moderni stroji, ki bodo zahtevali tudi nove, sposobne delovne moči.

Dalj časa so se zadržali tudi pri delitvi sredstev iz preteklega leta in se naposled zedinili, da bodo priporočili delavskemu svetu, naj se del le-teh določi za oddih, del v sklad skupne uporabe, del pa v sklad skupnih sredstev pri občini, ki zahteva koncentracijo sredstev za večje investicijske namene v industriji.

Za novega sekretarja je bil izvoljen Ferdinand Velikajne, za njegovega namestnika pa Ivan Tratnik. V sekretariatu so še Avgust Velikajne, za njegovega namestnika pa Ivan Kosmač ter še Franc Sever in Silvester Kleindienst.

Ce upoštevamo, da je ta tovarna najvažnejša gospodarska organizacija poleg rudnika in da bo morala izkoriščati drugo največjo surovinsko osnovo v naši občini, to je naše gozdno bogastvo, je popolnoma jasno, da ji bomo morali v bodoče posvečati mnogo več pozornosti. S. L.

Telesna vzgoja

USTANOVITEV OBČINSKEGA ODBORA ZA TELESNO VZGOJO

9. januarja je bil v Idriji ustanovni občni zbor Občinskega odbora za telesno vzgojo. Prisotnih je bilo 38 delegatov raznih organizacij, ki se bavijo s telesno vzgojo v naši občini, med njimi tudi zastopnik iz Cerkna in Črnega vrha. Na zboru je bil tudi predsednik občine Lado Božič, okrajne forume pa so zastopali Marijan Lenarčič, Karel Tassotti, Stojan Križan in Joško Štrukelj. Že število delegatov nam pove, da občni zbor ni bil najbolje pripravljen; pogrešali smo zastopnike nekaterih organizacij. Občinski komite je zastopal sekretar Marijan Beričič, svet za šolstvo Slavica Božič, svet za prosveto pa Slavko Bole.

Uvodno poročilo je podal predsednik pripravljalnega odbora Bojan Križaj. Najprej je z znanstvenega stališča utemeljeval pomen telesne vzgoje za našega delovnega človeka, nato pa je prešel na pomen organizacije, ki jo ustanavlja. Predvsem je tu nuja povezava vseh telesno-vzgojnih organizacij, ki danes delajo vsaka zase,

čepprav vse stremijo za istim ciljem. Družbena sredstva za telesno vzgojo bo treba v bodoče tudi pravilneje in smotrneje razdeljevati posameznim organizacijam, posebno pa bo moral novi organ prevzeti nase vse gradnje prepotrebni telesnovzgojnih objektov v naši občini.

Sledila je obširna razprava, ki je razčistila nekatere nejasne pojme o področju raznih telesnovzgojnih forumov. Na koncu so se zedinili, da izvolijo 21-članski upravni odbor po načelu, naj bodo v njem zastopane vse organizacije, s 7-članskim predsedstvom, 5-članskim nadzornim odborom in 3-članskim disciplinskim razsodiščem. Za predsednika je bil izvoljen inž. Niko Rihar.

S. L.

NAŠI ROKOMETAŠI — JESENSKI PRVAKI

Dne 20. decembra smo imeli v Idriji podzvezno rokometno prvenstvo, na katerem je sodelovalo 8 moških ekip in 2 ženski. Tekmovanje je bilo odlično organizirano in je doseglo najlepši uspeh.

Prve so končale ženske: članice RK Ajdovščina so gladko zmagale nad našimi mladimi

Rokometno moštvo

rokometnašicami z 11:5 in postale jesenske prvakinje, naše pa so po sili razmer dosegle častno drugo mesto.

Moški so bili razdeljeni v dve skupini. V prvi je naše moštvo premagalo vse nasprotnike (gimnazijo Gorica, TVD Dornberg in TVD Vipava). V drugi skupini so prišli na prvo mesto rokometnaši iz Cerkna, ki so se v finalu srečali z našim moštvom. To je bila najlepša igra turnirja, v kateri so naši mladi rokometnaši zaigrali odlično in zmagali s 14:3 (8:3).

Naši rokometnaši so tako postali jesenski prvaki Goriške rokometne podzveze in so si ustvarili najboljše prednosti tudi za pomladanski del tekmovanja. Po tekmovanju so odigrali še prijateljsko tekmo z republiškim ligašem iz Ajdovščine in prav tako zmagali. Ze naslednjo nedeljo pa so odigrali še uradno tekmo za okrajno prvenstvo z istim moštvom, a ligaši so se jim revanžirali za poraz v Idriji in ohranili okrajno prvenstvo.

S. L.

JESENSKI NEUSPEH NAŠIH NOGOMETAŠEV

Ob začetku tekmovanja v primorski ligi smo bili veliki optimisti, ker so imeli naši nogometnaši zbrane vse najboljše sile. Sprva je tudi naj-

bolje kazalo, nato pa se je zataknilo in naše moštvo je zdrknilo na lestvici zelo nizko. Vzrok so bile poškodbe igralcev, izključitve zaradi surove igre in nazadnje tekmovanje na tujih igriščih, ker je bilo igrišče pri Likarci preorano zaradi gradbenih del.

Historiat tega tekmovanja si oglejmo prav na kratko:

13. september, Tabor-Sežana : Rudar 3:3 (1:1). Naše moštvo se je šele vpeljevalo v igro in pokazalo povprečen uspeh, tako da smo bili z rezultatom kar zadovoljni.

20. septembra, Branik-Gorica : Rudar 3:1 (0:1). V prvem polčasu je naše moštvo pošteno »plavalo«, v drugem pa so se zbrali in zabili 3 gole, pri čemer se je posebno odlikoval mladi Mažgon.

27. septembra, Sidro-Piran : Rudar 4:0 (1:0). V Piran je odšlo oslajeno moštvo in naletelo na zelo težak teren, kjer so uspevali močnejši in zaslužno zmagali.

4. oktobra, Rudar : Primorje-Ajdovščina 7:2 (4:1). To je bila najboljša igra, ki je popolnoma porazila vodilno moštvo. Lepo, povezano in borbena so delovale vse vrste in težko bi bilo koga posebej pohvaliti. V nogometnih krogih so po tej tekmi začeli postavljati naše moštvo med kandidate za prvo mesto!

11. oktober, Tolmin : Rudar 5:4 (4:1). V prvem polčasu je popolnoma odpovedala naša obramba, ki ni bila kos grobi igri. V drugem polčasu se je moštvo zelo popravilo, vendar ni moglo več nadoknaditi zamujenega. Namesto pričakovane zmage smo spravili poraz. Pristranski sodnik je izključil po dva igralca vsakega moštva in naš Poljanec ter Mažgon nista smela igrati dva tedna, kar je pomenilo oslabitev moštva.

18. oktober, Rudar : Ilirska Bistrica 9:0 (4:0). Še enkrat je naše moštvo zaigralo z vso močjo in doseglo visoko zmago nad nasprotnikom, ki je sicer z dna lestvice, pa se je prav tedaj zelo okreplil in dosegel nekaj lepih uspehov.

1. novembra, Anhovo : Rudar 3:1 (1:1). To je bila najbolj nesrečna igra našega moštva. Pričakovali smo zmago, ker je bil nasprotnik precej šibak, vendar je nudil izreden odpor. Ostalo je opravil skrajno pristranski sodnik, za katerega upamo, da ga ne bomo srečali več na naših igriščih. Izključil je oba stebra našega moštva, to je Logarja in Mohoriča, ki sta zakrivila samo to, da nista znala obvladati živcev zaradi njegovih pristranskih odločitev.

8. novembra, Adria-Miren : Rudar 4:2 (1:2). Na težkem terenu smo gledali zelo raztrgano igro, v kateri je bilo teže poškodovan Mažgon, ki do konca tekmovanja ni mogel več nastopati. Naše moštvo je sedaj moralo v glavnem igrati samo še z rezervami.

15. novembra, Postojna : Rudar 5:2 (5:1). Zelo slaba igra našega moštva v prvem polčasu; poraz je zakrivil vratar, ki ga je bilo treba v drugem polčasu zamenjati. Poznala pa se je tudi odsotnost treh najboljših igralcev.

22. novembra, Koper : Rudar 4:1 (3:0). Naše moštvo je zopet moralo zamenjati igrišče in je odšlo v Koper demoralizirano ter brez prave težnje za zmago. Potrudili se niso niti v drugem polčasu, ko bi bili lahko popravili rezultat.

Lestvica jesenskega dela tekmovanja je naslednja:

1. Tolmin	10	6	2	2	34:15	14
2. Postojna	10	6	2	2	24:12	14
3. Koper	10	6	1	3	21:13	13
4. Primorje	10	5	3	2	21:21	13
5. Tabor	10	5	2	3	25:24	12
6. Branik	10	5	1	4	30:14	11
7. Sidro	10	4	2	4	20:12	10
8. Rudar	10	4	1	5	34:29	9
9. Adria	10	3	1	6	20:34	7
10. Il. Bistrica	10	1	2	7	9:39	4
11. Anhovo	10	1	1	8	9:34	3

Mladinsko moštvo je igralo kot rezervno moštvo, zato je večino tekem zgubilo per forfait. Mnenja pa smo, da bo moralo vodstvo ukreniti vse potrebno, da bodo tudi naši mladinci nastopali kot pravo mladinsko moštvo, ter bo moralo vse sile posvetiti mladim igralcem.

Moštvo je nastopalo v naslednji postavi: Podkrajšek (Jereb), Mikuž, Tušar, (Poljanec), Koller, Logar, Mohorič, (Kavčič), Rejc, Mažgon, Crnobrnja, Velikajne, Likar, (Iskra, Murovec).

S. L.

VELIKA AKTIVNOST NAŠEGA NAMIZNOTENIŠKEGA KLUBA

V drugi polovici lanskega leta je postal zelo aktiven naš Namiznoteniški klub. Zanimivo je, da ga je goriški center avtomatično vpisal med svoje člane, zveza v Ljubljani pa ga je dodelila logaškemu centru. Naši tekmovalci so se odzvali vabilom obeh centrov, kar jim je gotovo koristilo, čeprav v organizacijskem pogledu to ni pravilno.

V juniju so najprej izvedli klubsko prvenstvo, katerega se je udeležilo 14 tekmovalcev. Turnir je bil skupen za člane in mladince. Prvo mesto je zasedel z 12 točkami in v razmerju setov 25:3 Milan Miklavčič. Na drugo mesto je prišel Andrej Mažgon (12 točk, razmerje setov 24:3) in postal mladinski prvak. Sledijo: Gabrijel Albreht, Srečko Poljanec, Anton Basile, Stanislav Tušar idr.

Dne 29. in 30. novembra so naši tekmovalci že morali oditi na republiško prvenstvo v Ljubljano, kjer so nastopili prvič, zato nismo mogli pričakovati kakih uspehov. Vrh vsega pa so se že v prvih igrah srečali z zelo močnimi tekmovalci. V skupini B je nastopilo 114 tekmovalcev in naša zastopnika sta se srečno uvrstila na 32. in 64. mesto. Tu sta tekmovala Miklavčič in Basile. Več sreče so imeli Miklavčič, Mažgon in Basile v skupini A, kjer jih je žreb določil v drugo kolo in so dosegli 32. do 64. mesto.

Na prvenstvu Notranjske na Vrhniki 6. decembra, kamor so odšli 4 naši člani in 3 mladinci, pa so že dosegli prav lepe uspehe. Med 44 tekmovalci sta člana Miklavčič in Žigon zasedla 5. do 8. mesto, v dvojicah sta Mažgon—Basile dosegla 2. mesto, Žigon—Tušar pa 3. do 4. mesto. Med mladinci je Mažgon dosegel prvo mesto, Carl pa drugo. V dvojicah je naš mladinec Carl igral skupaj z Gutnikom iz Logatca in sta prišla na prvo mesto, drugo pa sta dosegla Žigon—Tušar.

Najlepše uspehe so naši tekmovalci dosegli na ekipnem prvenstvu Notranjske v Dol. Logatcu, kamor so odšle 3 naše ekipe. Ekipa Idrija I. je premagala vse nasprotnike in se med devetimi

plasirala na prvo mesto, medtem ko je ekipa Idrija II. dosegla 5. mesto. Mladinci so med šestimi ekipami osvojili prvo mesto. Zanimivo je, da so vsi trije naši mladinci premagali Besliča, prvaka Notranjske.

Dne 13. januarja so odšli naši tekmovalci v Koper na ekipno prvenstvo ter zasedli 3. mesto takoj za obema ekipama Kopra, ki velja za najmočnejši namiznoteniški center na Primorskem. Če upoštevamo, da je tu sodelovalo 14 ekip, moramo reči, da smo dosegli nadvse časten uspeh. Med pari sta se Miklavčič in Mažgon uvrstila na 3. mesto, v B skupini pa je kot posameznik Marijan Carl dosegel častno 2. mesto.

V nedeljo, 20. januarja, so odšli na najtežje tekmovanje, na kvalifikacijski turnir v Ljubljano, na katerem je sodelovalo 6 najmočnejših klubov iz Ljubljane in okolice. Že vnaprej smo se bili sprijaznili z zadnjim mestom, vendar je našim igralcem uspelo, da so premagali ljubljanski Krim in dosegli 5. mesto.

Nastopi naših tekmovalcev v Logatcu in Gorici so jim pridobili pravico, da so smeli sodelovati na polfinalnem turnirju Slovenije v Kopru med osmimi najboljšimi ekipami Slovenije. Kakor je bilo pričakovati, so naši igralci prišli na zadnje mesto.

Če upoštevamo, da sprva niso imeli niti prostora za redno vadbo in da šele v zadnjem času lahko uporabljajo v večernih urah prostor v gimnaziji, moramo biti s sedanjimi uspehi več kot zadovoljni. To pa nam narekuje dolžnost, da naposled tudi za ta klub le dobimo primeren prostor, kjer bodo lahko vadili ob vsakem času.

S. L.

OBČNI ZBOR PRIMORSKE SMUČARSKÉ PODZVEZE

Lanska zima jo je bila našim smučarjem tako zagodla, da na letošnjem občnem zboru, ki je bil 12. januarja, skoraj niso imeli kaj poročati o delu v pretekli sezoni, zato so ga v glavnem posvetili načrtom za novo sezono. Sestavili so koledar prireditev, ki obsega 10 točk. Žal pa tudi letos o prireditvah ne bodo odločali sami organizatorji, pač pa vremenske razmere, ki ne kažejo najbolje!

V novem odboru je ostalo nekaj organizatorjev, ki delajo že od ustanovitve, pritegnili pa so tudi nekaj novih moči: predsednik inž. Igor Maver, podpredsednik Vlado Miklavčič, tajnik Srečko Logar, blagajnik Dimitrij Troha, gospodar Franc Vidmar, referent za mladino Jože Rozman, tehnična komisija: Vlado Miklavčič za teke, Jože Pier za alpske discipline, Marijan Felc za skoke, Silvo Gosler za sankanje. S. L.

SMUČARSKO PRVENSTVO OKRAJNE ZVEZE PARTIZAN

Kot prva smučarska prireditev je bilo letos 16. in 17. januarja prvenstvo okrajne zveze Partizan v Lokah, ki je bilo združeno s sindikalnim prvenstvom. Naši smučarji so že tu dosegli prodoren uspeh in osvojili krasen pokal Okrajne zveze sindikatov. V tekih je med člani zmagal Jože Erjavec, med mladinci Albin Vončina, med pionirji pa Ivan Alič. V slalomu je bil prvi Peter Logar pred Marianom Čarjem in Antonom Velikajnom, med mladinci Marko Tratnik pred Dušanom Poljanškom in Petrom Poljanškom, med pionirji pa je bil prvi Anton Žgavec iz Črnega vrha pred našima Igorjem Božičem in Ivanom Aličem. V veleslalomu je bil prvi zo-

pet Peter Logar pred Marijanom Carjem in Viktorjem Crnobrnjo, med mladinci pa zopet Marko Tratnik pred Petrom Poljanškom in Dušanom Poljanškom. Skokov se naši člani niso udeležili, ker niso bili pravočasno obveščeni, da bodo skakali kljub slabemu vremenu. S. L.

PRVENSTVO PRIMORSKE SMUČARSKE PODZVEZE

Letošnje prvenstvo Primorske smučarske podzveze je bilo po dveh letih, ker lanskega ni bilo zaradi pomanjkanja snega. Čeprav se tega prvenstva niso udeležili smučarji iz Soške doline, je sodelovalo 8 društev s 106 tekmovalci ter se je razvilo v zelo lepo smučarsko manifestacijo dne 23. in 24. januarja. Tudi na tem prvenstvu so idrijski smučarji pokazali absolutno premoč. O tem najlepše pričajo rezultati:

Veleslalom: 1. Ivan Ferjančič 1.17.8, drugi Peter Logar 1.22.2, tretji Marijan Čar 1.24.5; mladinci: prvi Marko Tratnik 1.24, drugi Andrej Mažgon 1.24.9, tretji Peter Poljanšek 1.37.6; članice: prva Mimi Blaško, Črni vrh; mladinke: prva Valerija Rupnik; pionirji: prvi Ivan Alič, drugi Zvonko Zgavec, Črni vrh, tretji Benedikt Bajc, Črni vrh.

Slalom člani: prvi Peter Logar 1.48.7, drugi Niko Hladnik, Gozdarski center Postojna, 1.53.9, tretji Ivan Logar 1.54.4; mladinci: prvi Marko Tratnik 1.54.8, drugi Dušan Poljanšek 1.55, tretji Ivan Poljanšek 2.36.1; pionirji: prvi Zvonko Zgavec, Črni vrh, drugi Ivan Alič, tretji Benedikt Bajc, Črni vrh; pionirke: prva Tanja Mavzer; članice: Mimi Blaško, Črni vrh; mladinke: Valerija Rupnik iz Črnega vrha, ki je tekmovala za Idrijo.

Teki na 8 km člani: prvi Jože Erjavec 33.54.2, drugi Jože Podobnik 35.15, tretji Marijan Mikuš 38.34; mladinci: Albin Vončina 34.10.5, drugi Davorin Magajne 44.06, tretji Franc Bonča, Črni vrh; članice: prva Mimi Blaško, Črni vrh; mladinke: prva Valerija Rupnik; pionirji: prvi Dušan Felc, drugi Ivan Alič, tretji Zvonko Zgavec, Črni vrh; pionirke: prva Sonja Bajc, druga Tanja Mavzer.

Skoki na 35-metrski skakalnici: člani — prvi Matija Franko, Lokve, skoka 25 in 25.5 m ter 233 točkami, drugi Viljem Kolenc, Lokve, 191.5 točke, tretji Viktor Crnobrnja s 188.5 točke; mladinci: prvi Rajmund Kolenc, Lokve, 20 ter 21 m in 210.9 točkami, drugi Branko Poltrini, tretji Cveto Kolenc, Lokve.

Gornji rezultati nam kažejo, da so se le redki tekmovalci iz drugih krajev utegnili zrinuti na prva častna mesta, če izvajamo skoke, kjer so prevladovali Lokvarji. Tu sta skakala tudi dva priznana mednarodna skakalca Franko in Pečar, ki sta številne gledalce navdušila s prostimi skoki po končanem tekmovanju. Pečar je tudi postavil rekord skakalnice z lepim skokom 34.5 m. Skoraj dvatisočglava množica gledalcev ga je nagradila z burnim aplavzom.

Tudi tokrat je bila organizacija tekmovanja brezhibna, zato so organizatorji želi splošno pohvalo.

Če bi sodelujoča društva razporedili po starem načinu točkovanja, bi dobili naslednjo sliko:

1. Rudar Idrija 360 točk, 2. Partizan Črni vrh 199 točk, 3. Partizan Lokve 48 točk, 4. Gozdarski center Postojna 42 točk; 5. in 6. TNZ Gorica in SPD Postojna 18 točk, 7. Partizan Ajdovščina 14 točk in 8. Partizan Koper 2 točki. S. L.

SANKASKE TEKME

Naš Sankaški klub nam je letos pripravil krasen program: okrajno prvenstvo, republiško prvenstvo in mednarodni troboj Italija—Avstrija—Jugoslavija. Vse te prireditve naj bi bile na naši krasni progi s Kovačevega rovtva. Sankaši so že jeseni opazili progno, da bi ustrezala tudi vsem mednarodnim predpisom. Muhasto vreme pa nam jo je zopet tako zagodilo, da bomo verjetno prikrajšani za najlepše prireditve.

Okrajno prvenstvo je bilo izvedeno ravno še zadnji hip v nedeljo 24. januarja na progi s Kovačevega rovtva, ki je dolga 2.200 metrov ter ima 240 metrov višinske razlike in 9 zavojev. Skupno je nastopilo 32 tekmovalcev, od tega 30 domačinov, zato moramo reči, da se je prireditev spremenila v klubsko prvenstvo.

Med člani s tekmovalnimi sanmi je v skupni dvakratni vožnji zmagal Milan Miklavčič s časom 7.20, drugi je bil Dani Lampe (7.26), tretji Viktor Stern (7.48), sledijo Ivan Leoni, Silvij Gosler, Danilo Bončina in drugi.

Med člani z navadnimi sanmi, ena vožnja, je bil prvi Milan Eržen s časom 4.08, drugi Milan Štekar, tretji Pavel Franko itd. Med članicami z navadnimi sanmi je na isti progi zmagala Marjeta Žigon s časom 4.14 pred Ivo Hladnikovo. Med mladinci z navadnimi sanmi je bil prvi Albin Čibej s časom 4.17 pred Milanom Božičem in Rafaelom Trpinom. V dvojicah z navadnimi sanmi sta zmagala Franc Hladnik—Tone Troha z odličnim časom 3.40 pred bratoma Mikuzema. Edina gosta iz Ajdovščine Rado Leskovec ter Franc Stibilj sta prišla na četrto mesto, ki je bilo hkrati tudi zadnje.

Če upoštevamo, da je sankastvo razvito v Cerknem, Tolminu, Kobaridu in Bovcu, ne moremo razumeti, čemu iz teh krajev ni bilo nikogar na prvenstvo.

Naš tekmovalec Ivan Leoni se je udeležil tekmovanja za pokal Jesenic, kjer pa je dosegel komaj 40. mesto.

LETNI OBRAČUN NAŠIH JAMARJEV

Naša Jamarska podružnica DZRJS je imela letos 18. januarja svoj tretji letni občni zbor.

Načelnik Srečko Logar je najprej ugotovil, da je bilo preteklo leto zelo plodno, da so dosegli najlepše uspehe in da je matično društvo v Ljubljani uvrstilo našo jamarsko skupino med najbolj pridne podružnice. Naredili so 21 ekskurzij; v kataster jam, ki ga vodi Mestni muzej v Idriji, pa so do sedaj vpisali 73 jam. Društvo šteje 21 jamarjev, večinoma mladine iz šol, pa tudi prvi delavci so stopili med letom v njihove vrste. Raziskave so bile najprej na Vojskem, nato skupno z Inštitutom za raziskovanje krasi iz Postojne na ozemlju okoli Hotedršnice in naposled v Lomeh pri Črnem vrhu, kjer se je našim jamarjem odkrilo veliko in zelo zanimivo področje z mnogimi jamami, med katerimi je nekaj tudi zelo globokih. Inštitut je petkrat poklical naše jamarje tudi na delo na Krasu, dva naša zastopnika pa sta odšla v Črno goro.

Blagajnik Marko Kerševan je poročal, da je imela podružnica 36.153 dinarjev dohodkov in skoraj prav toliko izdatkov. V razpravi so najprej obravnavali vprašanje opreme, ki je še zelo slaba. Pet jamarjev se je usposobilo za merjenje objektov, tako da danes že lahko opravijo vsa terenska dela popolnoma samostojno.

V upravni odbor so bili v glavnem izvoljeni dosedanjí člani: za načelnika Srečko Logar, za namestnika načelnika in vodjo gimnazijskega

krožka Jože Čar, za blagajnika Marko Kerševan, za gospodarja pa Milan Eržen.

Skupina naših jamarjev

Nazadnje so sestavili še okvirni program dela za letošnje leto:

1. raziskava jame v Slosarjevih robeh,
2. nadaljevanje začelih del v Lomeh,
3. ogled aragonitne Ravenske jame,
4. nadaljevanje dela na Vojskem,
5. raziskave na Krnicah—Masorah,
6. raziskave na Gorah—Dolah,
7. delo na Črnovrški planoti,
8. nadaljevanje del na ozemlju Hotedršice skupaj z Inštitutom in Jamarsko podružnico v Logatcu,
9. sodelovanje pri proslavi 60-letnice matičnega društva z raziskavo stote jame v naši občini,
10. več pozornosti biološkim raziskavam,
11. sodelovanje z Inštitutom na ozemlju izven naše občine,
12. sodelovanje z matičnim društvom pri skupnih akcijah.

Načrt je za tako majhno edinico zelo obširen, vendar smo prepričani, da ga bodo naši jamarji v celoti izpolnili.

S. L.

Lovstvo in ribištvo

LEPI USPEHI NAŠIH RIBIČEV

Člani naše ribiške družine so se zbrali na občnem zboru 7. januarja, da so opravili nadomestne volitve, ker traja mandatna doba upravnega odbora dve leti in so izvolili samo 7 članov za občni zbor društva v Gorici. Družina šteje sedaj že nad 60 članov, vendar se pritožujejo, da imajo premalo mladincev, ki bi jih radi vzgojili v prave športne ribiče. V preteklem letu je zveza odlikovala dva naša člana, in sicer Ljuba Kolakoviča s srebrno in Antona Jereba z bronasto medaljo. Družina je letos nagradila delno z denarjem, delno z ribiškimi priborom 9 najbolj požrtvovalnih ribičev: Antona Jereba, Franca Eržena, Anton Strnada, Staneta Strnada,

Pavla Novaka, Ljuba Kolakoviča, Franca Vidmarja, Jožeta Kržišnika in Marijana Sedeja.

Glavno skrb pa so posvetili delu v ribji valilnici oziroma vzreji novega ribjega zaroda. Ribja valilnica v Zaspani grapi ima zmogljivost za pol milijona iker, zato so napravili načrt za leto 1960, po katerem bi bili morali vložiti 400 tisoč postrvi in 60.000 lipanov. Jesensko deževje in pogoste povodnji pa so grozile, da naši ribiči ne bodo utegnili naložiti zadostnega števila matičnih rib za osmukanje. To je bilo še posebno pereče, ker so povodnji grozile, da bodo uničile tudi glavni del prirodnega prirastka v strugah. Naši ribiči so se tedaj odločili, da bodo napeli vse sile in izkoristili vsako priložnost za odliv matičnih rib. Ta njihova odločnost in požrtvovalnost je rodila najlepši uspeh: vložili so okoli 700.000 iker postrvi ter tako napolnili prav vse bazenčke, v katerih danes že mrgoli novega zaroda, da je veselje. Odliv lipanov pa se bo začel šele v jeseni.

Ker je struga Idrijce že dovolj bogata celo v spodnjem toku, kjer je bil pred leti ribji zarod popolnoma uničen zaradi rudniških ugaskov, so se odločili, da bodo letos vložili večino ribjega zaroda v pritoke, nekaj pa ga bodo lahko tudi odprodali, ker bo prav letos mnogo povpraševanja, saj od povsod prihajajo sporočila, da nov ribji zarod slabo obeta. V času, ko pišemo to poročilo, so ribiči opravili glavna dela v valilnicah in se veselijo, ker jim je vse šlo tako lepo po sreči in je tudi odstotek škarta v valilnih bazenih zelo majhen.

Ob naših vodah se je že lani zelo dvignilo število gostov. Prišli so posebno iz bližnje Italije. Bili so zelo zadovoljni, ker noben resen ribič

Ribja valilnica v Idriji

ni odšel praznih rok. Letos jih pričakujejo še več, zato se trudijo, da bo za naslednjo sezono vse pripravljeno. Zelo verjetno je tudi, da se bodo odločili za povečanje zunanjih bazenov, kar bi imelo za posledico boljše oskrbo z ribami tudi v prehrani prebivalstva.

S. L.

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR IDRİJA

Na osnovi 16. in 19. člena Zakona o občinskih ljudskih odborih (Uradni list LRS št. 19-88/58) ter na osnovi 42. in 73. člena Temeljnega zakona o proračunih (Uradni list FLRJ št. 13-126/56) je Občinski ljudski odbor Idrija na seji občinskega zbora in na seji zbora proizvajalcev dne 15. decembra 1959 sprejel

ODLOK O SPREMEMBI PRORAČUNA OBČINE IDRİJA ZA LETO 1959

1. člen

Proračun občine Idrija za leto 1959, ki s prilogi obsega:

I. Občinski proračun	
z dohodki v znesku	din 209.368.000
z izdatki v znesku	din 209.368.000
II. Predračun finančno samostojnih zavodov	
z dohodki v znesku	din 74.985.000
z izdatki v znesku	din 80.455.000
III. Predračune proračunskih skladov	
z dohodki v znesku	din 7.843.000
z izdatki v znesku	din 10.018.000

se spremeni tako, da ostane višina dohodkov in izdatkov občinskega proračuna ista, izvede pa se notranja razdelitev kredita v posebnem delu proračuna.

2. člen

Spremenjeni posebni del proračuna je priloga k temu odloku.

3. člen

Ta odlok velja od dneva objave v Uradnem glasilu okraja Gorica, uporablja pa se od 1. januarja 1959 dalje.

Št. 03/3-5.400-59

Idrija, dne 15. decembra 1959.

Predsednik

Lado Božič, l. r.

Na osnovi 26. člena Statuta občine Idrija ter 10. in 11. člena Splošnega zakona o stanovanjskih skupnostih (Uradni list FLRJ št. 16/59) je Občinski ljudski odbor Idrija na sejah obeh zborov dne 15. decembra 1959 sprejel

ODLOK O DOLOČITVI OBMOČIJ, ZA KATERE SE LAHKO USTANOVIJO STANOVANJSKE SKUPNOSTI

1. člen

V občini Idrija se lahko ustanovi stanovanjska skupnost za območje mesta Idrija.

2. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem glasilu okraja Gorica.

Št. 04/15401/1-Z/k

Idrija, dne 15. decembra 1959.

Predsednik

Lado Božič, l. r.

Na osnovi drugega odstavka 56. člena Zakona o stanovanjskih razmerjih (Ur. list FLRJ št. 16/59 in 47/59) ter 9. člena Zakona o lastnini na delih stavb (Uradni list FLRJ št. 16/59) je

Občinski ljudski odbor Idrija na seji občinskega zbora in na seji zbora proizvajalcev dne 28. decembra 1959 sprejel

ODLOK

O DOLOČITVI POGOJEV ZA ODDAJANJE STANOVANJ V DRUŽINSKI STANOVANJSKI HIŠI IN STANOVANJ KOT POSAMEZNEGA DELA STAVBE, KI SO DRŽAVLJANSKA LASTNINA NA OBMOČJU OBČINE IDRİJA

1. člen

Na območju občine Idrija sme lastnik družinske stanovanjske hiše v državljski lastnini, ki se po zakonu o stanovanjskih razmerjih ne šteje za novo, in lastnik stanovanja kot posameznega dela stavbe v smislu 9. člena Zakona o lastnini na delih stavbe (v nadaljnjem besedilu lastnik) oddajati stanovanje v tej stavbi samo ob pogojih tega odloka.

2. člen

V osmih dneh po izpraznitvi stanovanja mora lastnik pisмено obvestiti stanovanjski organ občinskega ljudskega odbora, da je stanovanje v njegovi hiši izpraznjeno. V obvestilu mora lastnik navesti tudi datum izpraznitve stanovanja in prejšnjega uporabnika stanovanja.

3. člen

V tridesetih dneh po izpraznitvi stanovanja lahko lastnik odda stanovanje po svoji izbiri:

1. bližnjemu svojcu, če ta nima stanovanja za svojo družino ali stanuje s svojo družino v zasilnih prostorih, ali

2. osebi, ki jo izbere iz spiska upravičenih pričakovalcev pri stanovanjskem organu občinskega ljudskega odbora, če ji tako stanovanje pripada.

Stanovanje mora biti smotrno izkoriščeno glede na število prostorov in njihove površine, upoštevajoč število oseb, ki stanovanje uporabljajo.

Enosobno stanovanje lahko odda lastnik tudi bližnjemu svojcu, ki nima družine, če mu je tako stanovanje potrebno za lastno gospodinjstvo iz zdravstvenih razlogov ali zaradi njegove starosti.

Kot bližnji svojci se štejejo po tem odloku lastnikovi starši, stari starši, otroci, vnuki, bratje in sestre.

4. člen

Stanovanjska pogodba mora biti sklenjena v pisni obliki. En izvod stanovanjske pogodbe mora predložiti lastnik v treh dneh po sklenitvi pogodbe v evidenco stanovanjskemu organu občinskega ljudskega odbora.

5. člen

Če v tridesetih dneh po izpraznitvi stanovanja lastnik ne sklene pogodbe o oddaji stanovanja z osebo, navedeno v 3. členu tega odloka, odda stanovanje stanovanjski organ občinskega ljudskega odbora po določbah 58. člena Zakona o stanovanjskih razmerjih.

6. člen

Stanovanjska pogodba, ki je sklenjena v nasprotju z določbami 3. člena tega odloka, nima pravnega učinka.

7. člen

Če se kdo vseli v izpraznjeno stanovanje v nasprotju z določbami 3. člena tega odloka, postopa stanovanjski organ občinskega ljudskega odbora po določbah 135. člena Zakona o stanovanjskih razmerjih.

8. člen

Za prekršek se kaznuje z denarno kaznijo do 20.000 dinarjev lastnik:

1. ki v predpisanem roku ne obvesti stanovanjskega organa občinskega ljudskega odbora, da je njegovo stanovanje izpraznjeno;

2. ki ne predloži v predpisanem roku stanovanjskemu organu občinskega ljudskega odbora v evidenco stanovanjske pogodbe;

3. ki dopusti vselitev v izpraznjeno stanovanje v nasprotju z določbami 3. člena tega odloka.

9. člen

Ta odlok velja od dneva objave v Uradnem glasilu okraja Gorica.

Št. 04/1-5427/1

Idrija, dne 28. decembra 1959.

Predsednik

Lado Božič, l. r.

2. člen

Ta odlok velja od dneva objave v Uradnem glasilu okraja Gorica, uporablja pa se od 1. januarja 1960. leta.

Štev. 03/1-5433/1-59

Datum: 28. XII. 1959

Predsednik:

Lado Božič, l. r.

Na osnovi 158. člena ter 159. člena Zakona o stanovanjskih razmerjih (Uradni list FLRJ štev. 47/59) je Občinski ljudski odbor Idrija na seji občinskega zbora in na seji zbora proizvajalcev dne 8. februarja 1960 sprejel

ODLOK

O VIŠINI PLAČILA, KI GA PODSTANOVALEC PLAČUJE NOSILCU STANOVANJSKE PRAVICE ZA STANOVANJSKI PROSTOR, KI GA UPORABLJA KOT PODSTANOVALEC, IN O NAJVIŠJIH ZNESKIH PLAČIL ZA STORITVE IN UPORABO POHIŠTVA V OBČINI IDRİJA

1. člen

Za uporabo stanovanjskih prostorov plača podstanovalec nosilcu stanovanjske pravice:

1. Za uporabo stanovanjskega prostora (sobe) znesek, ki se dobi, če se stanarina deli s številom kvadratnih metrov površine vsega stanovanja in količnik pomnoži s številom kvadratnih metrov stanovanjskega prostora, ki ga uporablja podstanovalec, povečan za 20 %.

2. Za uporabo ostalih stanovanjskih prostorov (predsobe, sanitarnega prostora, balkona in podobno ter za uporabo kopalne za normalno osebno higieno brez kopanja ali uporabo prhe) znesek, ki se dobi, če se število kvadratnih metrov teh prostorov deli s številom uporabnikov stanovanja, prištevisi temu številu podstanovalec in količnik pomnoži z vrednostjo kvadratnega metra stanovanjske površine, povečan za 20 %.

2. člen

Če uporabljajo iste stanovanjske prostore dva ali več podstanovalec, plača vsak podstanovalec nosilcu stanovanjske pravice za uporabo stanovanjskega prostora (sobe) znesek, ki se dobi, če se znesek, ki je izračunan po 1. točki prejšnjega člena, deli s številom podstanovalec, povečan za 20 %, za uporabo ostalih stanovanjskih prostorov pa polni znesek, ki je izračunan po 2. točki prejšnjega člena.

3. člen

Če v primeru iz prejšnjega odstavka ne odpadejo na vsako ležišče najmanj 4 kvadratni metri stanovanjskega prostora (sobne površine), plačuje vsak podstanovalec nosilcu stanovanjske pravice za uporabo takega prostora samo sorazmeren znesek, izračunan po 1. točki 1. člena.

4. člen

Če souporabljajo isti stanovanjski prostor (sobo) nosilec stanovanjske pravice, člani njegovega gospodinjstva, ki skupaj z njim stanujejo, in osebe, ki so nehale biti člani tega gospodinjstva, pa so ostale v istem stanovanju, plača podstanovalec nosilcu stanovanjske pravice samo del zneska, izračunanega po 1. točki 1. člena, ki je sorazmeren s številom uporabnikov stanovanjskega prostora. Za uporabo ostalih stanovanjskih prostorov pa plača tak podstanovalec polni znesek, ki je izračunan po 2. točki 1. člena.

ODLOK

O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ODLOKA O OBČINSKEM PROMETNEM DAVKU V OBČINI IDRİJA

1. člen

V II. delu tarife odloka o občinskem prometnem davku v občini Idrija štev. 48/19 z dne 17. X. 1958 se spremenijo in dopolnijo naslednje tarifne postavke:

Tarifna postavka A/3 se spremeni in se glasi:

a) na maloprodajni promet z naravnim vinom v gostinskih podjetjih ter gostiščih družbenega in zasebnega sektorja se plača 7 %

Tarifna postavka C/1-2-3 se spremeni in se glasi:

a) na maloprodajni promet z naravnim vinom v trgovskih podjetjih in obratih se plača 7 %

b) na maloprodajni promet z naravnim vinom po individualnih proizvajalcih se plača 7 %

c) od vsega blagovnega prometa na drobno, ki ga opravljajo trgovska podjetja in trgovine ter obrtna podjetja in delavnice neposredno s potrošniki — izvzemši od blagovnega prometa, ki je po odloku o občinskem prometnem davku št. 48/19 z dne 17. X. 1958 oproščen, se plača 3 %

5. člen

Poleg tega, kar plačuje podstanovalec nosilcu stanovanjske pravice za stanovanjski prostor po določbah prejšnjega člena, mu plačuje, če je to v pogodbi določeno, še posebej za uporabo električne energije in vode, za njegove storitve ter za morebitno uporabo pohištva.

6. člen

Določijo se naslednji najvišji zneski za storitve in za uporabo pohištva, ki jih plačuje podstanovalec po prejšnjem členu:

1. Storitve:

- a) za pospravljanje in čiščenje stanovanjskega prostora, za prinašanje in odnašanje vode za potrebe osebne higiene za m² stanovanjskega prostora (sobe) na dan največ 3 din;
- b) za kurjenje in čiščenje peči (samo za delo), za donajanje kuriva — na dan največ 15 dinarjev;
- c) za enkratno kopanje 60 dinarjev.

Za ogrevanje stanovanjskega prostora s centralno kurjavo plača podstanovalec nosilcu stanovanjske pravice sorazmeren znesek, ki odpade nanj po računu za centralno ogrevanje glede na število in velikost grelnih reber, ki jih ima stanovanjski prostor.

2. Uporaba pohištva:

- a) za uporabo stanovanjskega prostora (sobe), ki je enostavno opremljen:
 - za pohištvo slabše kakovosti na mesec največ 400 din;
 - za pohištvo boljše kakovosti na mesec največ 600 din;
- b) za uporabo stanovanjskega prostora (sobe), ki je dobro opremljen:
 - za pohištvo slabše kakovosti na mesec največ 600 din;
 - za pohištvo boljše kakovosti na mesec največ 800 din.

Za enostavno opremljen stanovanjski prostor se šteje prostor, ki ima ležišče (postelja ali podobno ležišče brez rjuh in pregrinjaj), mizo, stol, omaro in umivalnik.

Za dobro opremljen stanovanjski prostor se šteje prostor, ki ima poleg predmetov, ki so navedeni v prejšnjem odstavku, še opremo, ki nudi podstanovalcu večje udobje (dodatni pohištveni komadi, zavese, preproge in podobno).

7. člen

Če uporablja podstanovalec delno lastne pohištvene komade, ki so potrebni za redno uporabo stanovanjskega prostora, plačuje nosilcu stanovanjske pravice za uporabo pohištva primerno manjši znesek, ki ga sorazmerno določita s pogodbo.

8. člen

Ta odlok začne veljati od dneva objave v Uradnem glasilu okraja Gorica, uporablja pa se od 1. januarja 1960.

Štev. 04-7-39-21/1-60

Datum: 8. februar 1960.

Predsednik:

Lado Božič, l. r.

Na osnovi 11. in 12. člena Zakona o poslovnih stvorbah in prostorih (Uradni list FLRJ št. 16/59 in 48/59) je Občinski ljudski odbor Idrija na seji občinskega zbora in na seji zbora proizvajalcev dne 8. februarja 1960 sprejel

ODLOK

O DOLOČITVI NAJNIŽJE NAJEMNINE ZA POSLOVNE PROSTORE IN DELA NAJEMNINE ZA POSLOVNE PROSTORE V POSLOVNIH STAVBAH, KI SE VPLAČUJE V OBČINSKI SKLAD ZA ZIDANJE STANOVANJSKIH HIŠ

1. člen

O najemnini za poslovne prostore se sporazumeta najemodajalec in najemnik.

2. člen

Znesek najemnine ne more biti nižji od zneska, ki se dobi ob uporabi načela za ugotavljanje stanarine po Zakonu o stanovanjskih razmerjih.

3. člen

V občinski sklad za zidanje stanovanjskih hiš se vplačuje 50 % najemnine za poslovne prostore.

4. člen

Iz dela najemnine, ki se po tem odloku vplačuje v občinski sklad za zidanje stanovanjskih hiš, daje sklad tudi kredite za zidanje poslovnih stavb in prostorov.

5. člen

Ta odlok velja od dneva objave v Uradnem glasilu okraja Gorica, uporablja pa se od 1. januarja 1960.

Št. 04/7-39-22/1-60

Idrija, dne 8. februarja 1960.

Predsednik:

Lado Božič, l. r.

Na osnovi 123. člena Zakona o stanovanjskih razmerjih (Uradni list FLRJ št. 16/59 in 47/59) je Občinski ljudski odbor Idrija na seji občinskega zbora in na seji zbora proizvajalcev dne 8. februarja 1960 sprejel

ODLOK

O PLAČEVANJU STROŠKOV HIŠNE UPRAVE NA OBMOČJU OBČINE IDRİJA

1. člen

Na območju občine Idrija se krijejo iz sklada za hišno upravo stroški tekočega vzdrževanja hiše, premije za zavarovanje hiše pred požarom in drugimi elementarnimi neizgledami, stroški za čiščenje dimnikov ter plača hišniku in hišnemu upravitelju.

2. člen

Iz sklada za hišno upravo se lahko krijejo tudi stroški za snajenje, uporabo skupnih prostorov in naprav v hiši, za vzdrževanje skupnih prostorov, odnašanje smeti, čiščenje kanalizacije in podobno, če so po odbitku stroškov, ki so navedeni v prejšnjem členu, v skladu sredstva še na razpolago.

3. člen

Če v skladu za hišno upravo ni dovolj sredstev za stroške, ki so navedeni v 2. členu tega odloka, ali ni v skladu dovolj sredstev niti za stroške, ki so navedeni v 1. členu tega odloka, morajo kriti presežek nosilci stanovanjske pravice v sorazmerju s stanarino, ki jo plačujejo.

Stanovanjski organ občinskega ljudskega odbora določi z odločbo na predlog hišnega sveta, koliko morajo plačevati posamezni nosilci stanovanjske pravice na račun preseženih upravnih stroškov in stroškov tekočega vzdrževanja ter kako in kdaj morajo to plačevati.

4. člen

Za stroške tekočega vzdrževanja hiše se štejejo stroški, ki so potrebni za tekoče vzdrževanje prostorov ter drugih delov in naprav hiše, ki jih skupaj uporabljajo vsi ali samo nekateri nosilci stanovanjske pravice, in pa stroški, potrebni za tekoče vzdrževanje posameznih stanovanj, ki jih trpi stanovanjska hiša kot pravna oseba.

Za tekoče vzdrževanje hiše in posameznih stanovanj se štejejo manjša popravila in druga dela, povzročena z normalno uporabo.

Občinski ljudski odbor natančneje določi s posebnim predpisom, katera dela se štejejo za dela, ki so potrebna za tekoče vzdrževanje prostorov in drugih naprav v hiši, ki jih skupaj uporabljajo vsi ali samo nekateri nosilci stanovanjske pravice.

5. člen

Ta odlok velja od dneva objave v Uradnem glasilu okraja Gorica, uporablja pa se od 1. januarja 1960.

Št. 04/7-39-23/1-60

Idrija, dne 8. februarja 1960.

Predsednik:

Lado Božič, l. r.

Na osnovi 1. odstavka 40. člena Splošnega zakona o stanovanjskih skupnostih (Uradni list FLRJ št. 16-278/59) in 1. točke Odloka o najvišjem odstotku stanarine in najemnine, ki sme biti določen kot dohodek stanovanjske skupnosti (Uradni list LRS št. 22-124/59) je Občinski ljudski odbor Idrija na seji občinskega zbora in zbora proizvajalcev dne 8. februarja 1960 sprejel

ODLOK

O Odstotku stanarine in najemnine, ki je dohodek stanovanjske skupnosti

1. člen

Kot dohodek stanovanjske skupnosti se v občini Idrija določijo:

3 % od stanarine za stanovanja in 5 % najemnine za poslovne prostore na območju stanovanjske skupnosti Idrija.

2. člen

Ta odlok velja od dneva objave v Uradnem glasilu okraja Gorica, uporablja pa se od 1. januarja 1960.

Št. 04/7-39-24/1-60

Idrija, dne 8. februarja 1960.

Predsednik:

Lado Božič, l. r.

Na osnovi 11. in 62. člena Splošnega zakona o stanovanjskih skupnostih (Uradni list FLRJ št. 16/59) in glede na predlog zborov volivcev z območja mesta Idrija je Občinski ljudski odbor na sejah obeh zborov dne 8. februarja 1960 sprejel

ODLOČBO

O Ustanovitvi stanovanjske skupnosti

za območje mesta Idrija

1. člen

Za območje mesta Idrija se ustanovi stanovanjska skupnost.

2. člen

Stanovanjska skupnost je samoupravna organizacija in je pravna oseba.

3. člen

Stanovanjsko skupnost upravljajo prebivalci njenega območja neposredno in po svojih izvoljenih predstavnikih.

4. člen

Organi stanovanjske skupnosti so: Svet stanovanjske skupnosti, izvršilni odbor Sveta stanovanjske skupnosti, odbor za materialno in finančno kontrolo poslovanja stanovanjske skupnosti in tajništvo stanovanjske skupnosti.

Za čas, dokler ne bo sprejet statut stanovanjske skupnosti, bo Svet stanovanjske skupnosti imel 25 članov. Člane izvolijo zbori volivcev, in sicer:

I. volilna enota (rajon)	3 člane;
II. volilna enota	3 člane;
III. volilna enota	4 člane;
IV. volilna enota	3 člane;
V. volilna enota	2 člana;
VI. volilna enota	4 člane;
VII. volilna enota	2 člana;
VIII. volilna enota	2 člana;
IX. volilna enota	2 člana.

5. člen

Premoženje stanovanjske skupnosti je družbena lastnina in ga upravljajo njeni organi.

6. člen

Dohodki stanovanjske skupnosti so lahko:

1. prispevki državljanov;
2. presežek dohodkov nad izdatki, ki ga dosežejo njeni servisi;
3. presežek dohodkov nad izdatki, ki ga dosežejo njeni zavodi, če je tako določeno v aktu o ustanovitvi zavoda;
4. dohodki, ki jih doseže stanovanjska skupnost z neposrednim opravljanjem poslov svojega delovnega področja;
5. dotacije občine in okraja;
6. dotacije gospodarskih in družbenih organizacij;
7. dotacije iz sklada socialnega zavarovanja za preventivno zdravstveno varstvo in iz skladov, ki so namenjeni za pospeševanje zdravstvenega varstva zavarovancev;
8. del stanarine in najemnine, če je tako določil občinski ljudski odbor s svojim odlokom;
9. dohodki od kulturnih, športnih, zabavnih in drugih družbenih dejavnosti;
10. prostovoljni prispevki.

Sredstva, ki jih potrebuje za posle svojega delovnega področja, si lahko preskrbi stanovanjska skupnost tudi s kreditom pri državljanih ter pri bankah in drugih pravnih osebah.

7. člen

Stanovanjska skupnost se lahko ukvarja z vsemi zadevami v okviru nalog, ki jih določa Splošni zakon o stanovanjskih skupnostih.

8. člen

Ta odločba stopi v veljavo takoj.

Št. 04/7-39-25/1-60

Idrija, dne 8. februarja 1960.

Predsednik:

Lado Božič, l. r.

Na osnovi 26. člena Statuta občine Idrija in 40. člena Zakona o nacionalizaciji najemnih zgradb in gradbenih zemljišč (Uradni list FLRJ št. 12/58) je Občinski ljudski odbor Idrija na

ločenih sejah obeh zborov dne 8. februarja 1960 sprejel naslednji

ODLOK

O DOLOČITVI POGOJEV ZA DODELITEV NACIONALIZIRANIH GRADBENIH ZEMLJIŠČ BIVŠIM LASTNIKOM ZARADI GRADITVE STANOVANJSKIH HIŠ

1. člen

Na zahtevo prejšnjega lastnika gradbenega zemljišča, ki je bilo nacionalizirano po Zakonu o nacionalizaciji najemnih zgradb in gradbenih zemljišč, mu da občinski ljudski odbor to zemljišče v uporabo, da si sežida družinsko stanovanjsko hišo.

Zemljišče se da v uporabo prejšnjemu lastniku, če se sme po urbanističnem načrtu ali po odloku ljudskega odbora, ki nadomešča ta načrt, na tistem zemljišču sezidati taka hiša in če prejšnji lastnik stanovanjske hiše še nima.

2. člen

Zahtevo po prejšnjem členu lahko vloži lastnik v roku 6 mesecev od dneva objave tega odloka.

3. člen

Prejšnji lastnik mora v treh letih od dneva vročitve odločbe, s katero mu je zemljišče dano v uporabo, zgraditi na njem hišo, ki izpolnjuje pogoje, določene z gradbenimi predpisi in urbanističnim načrtom ali z odlokom ljudskega odbora, ki ga nadomestuje.

Če ne ravna po prejšnjem odstavku, izgubi prejšnji lastnik pravico uporabe gradbenega zemljišča, na katerem bi bil moral sezidati hišo.

4. člen

Ta odlok velja od dneva objave v Uradnem glasilu okraja Gorica.

Št. 03/1-33-6/1-60

Idrija, dne 9. februarja 1960

Predsednik:

Lado Božič, l. r.

IZ ZAPISNIKOV SEJ

OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA IDRİJA

IV. skupna seja obeh zborov 15. decembra 1959

Občinski ljudski odbor je poslušal poročila Sveta za družbeni plan in finance o spremembi proračuna občine Idrija za leto 1959. Nato sta poročilo obravnavala in ga sprejela oba zbora na ločenih sejah.

Obravnavali so tudi zaključne račune gospodarskih organizacij za leto 1958 in ugodno rešili pritožbo Jožefa Laharnarja iz Polic zaradi plačila stroškov za zdravljenje.

Imenovanja in razrešitve:

Imenovali so:

1. upravnico Lekarne v Idriji Mr. Magdo Pirihovo;
2. direktorja gostinskega podjetja »Nanos« Milovana Lipuščka;
3. v upravni odbor Komunalnega zavoda v Idriji: inž. Antona Jagra, Trajka Djoka, Petra Ozebka, Franca Eržena, Alojza Močnika, Draga Rupnika, Jožefa Grudna;
4. začasnega upravnika Komunalnega zavoda Jožeta Kenda;

5. člana Sveta za zdravstvo Jožeta Rupnika. Razrešili so:

1. direktorja gostinskega podjetja »Nanos« Alojza Škarabota, ki je bil upokojen;
2. člana Sveta za zdravstvo Milana Filipiča, ker je odšel k vojakom.

V. skupna seja obeh zborov 28. dec. 1959

Poslušali so poročila pristojnih svetov o stanovanjskih razmerjih, o organizaciji občinske uprave in o občinskih davkih. Nato sta poročila obravnavala oba zbora na ločenih sejah in sprejela ustrezne odloke.

Nagradili so:

- a) dr. Nesto Miklavčičevo z nagrado 50.000 din zaradi izredno požrtvovalnega dela;
- b) gasilski četi Idrija in Spodnja Idrija zaradi požrtvovalnosti članov.

Imenovali so občinske zastopnike v šolske odbore, in sicer za osnovno šolo

Bukovo: Franca Crva in Franca Mavriča;
Cerkno: Petra Bevka in Antona Prebila;
Cerkljanski vrh: Vinka Golja in Julko Podobnikovo;
Čekovnik: Franca Černilogarja in Franca Benčina;

Črni vrh: Ivana Lampeta in Franca Rupnika;
Dole: Franca Bogataja in Doro Rupnikovo;
Gore: Ivana Leskovca in Antonijo Vončina;
Gorje: Alojzija Mavriča in Marijo Sedejevo;
Godovič: Franca Vidmarja in Ivanko Zgavec;
Gor. Kanomlja: Leopolda Vončina in Franca Likarja;

Idrija I.: Marijana Repanška in Antona Ve-

harja;
Idrija II.: Franca Murovca in Mirka Kobala;
Jagršče: Bernarda Vončina in Franca Stucina;

Kanji dol: Marijo Logarjevo in Ivana Po-

ženela;
Krnice: Anton Podgornika in Jožefo Tušar;
Ledine: Ivana Jereba in Franca Čadeža;
Masore: Elico Kenda in Jožefo Kenda;
Novaki: Petra Čemažarja in Dominika P-

ternelja;
Otalež: Gabrijela Bevka in Pavlo Golobovo;
Oblakov vrh: Jožeta Bončina;
Orehok: Andreja Razpeta in Franca Kos-

mača;
Podlanišče: Andreja Štucina in Ivano Pri-

možič;
Ravne: Viktorijo Prezelj in Andreja Prezlja;
Reka: Petra Makuca in Matildo Skvarča;
Sp. Idrija: Cveta Prelovca in Vladimira

Carla;
Sr. Kanomlja: Franca Gnezda in Vinka Šin-

kovca;
Šebrelje: Venceslava Černilogarja in Zofijo

Ozebek;
Vojsko: Cveto Sedejevo in Slavko Lapajne;
Vrsnik: Franca Brenceta in Vinka Podob-

nikova;
Zadlog: Andreja Tominca in Fanči Rupni-

kovo;
Zakojca: Petra Klavžarja in Dominika Štu-

cina;
Zavratac: Jakoba Gantarja in Ignacija Rup-

nika;
Pomožno šolo Idrija: Ivanko Erženovo in dr.

Milana Miklavčiča;
Čipkarsko šolo Idrija: Zinko Turkovo;

Čipkarsko šolo Cerkno: Ljubo Mlakarjevo;
Glasbeno šolo Idrija: Filipa Šuligoja in Min-

ko Gantarjevo;
Glasbeno šolo Cerkno: Vinka Tavčarja in

Anico Štucinovo.

VI. skupna seja obeh zborov 8. febr. 1960

Občinski ljudski odbor je poslušal poročilo Sveta za družbeni plan in finance o družbenem planu za razvoj gospodarstva za razdobje 5 let. Poročilo sta nato obravnavala in ga sprejela oba zbora na ločenih sejah.

Imenovali so:

1. upravni odbor Mestnega muzeja Idrija:
 - a) predsednik inž. Ivan Gantar;
 - b) člani: inž. Ruža Jager, profesorica Anica Munda, profesor Jože Krčnik, inž. Uroš Bajželj, Marija Rupnik in Srečko Logar.
2. Davčno komisijo za odmero davka obrtnikom:
 - a) predsednik Anton Vehar;
 - b) člani: Peter Kogej, Stanko Štravs, Malči Zupančič in Heliodor Gruden;
 - c) namestniki: Bruno Vehar, Nežka Jemec, Gabrijel Albreht, Viktor Negodi in Julij Močnik.

Razrešili so:

1. dosedanje člane upravnega odbora Mestnega muzeja Idrija, ker jim je prenehal mandat;
2. šefa uprave stanovanjske skupnosti Stipe Franoviča, ker je dosedanja uprava stanovanjske skupnosti prenehala.

IV. ločeni seji obeh zborov 15. dec. 1959

Dali so kmetijska zemljišča kmetijskega zemljiškega sklada v upravljanje kmetijskim zadrugam Crni vrh, Dole, Ledine in Vojsko.

Ukinili so prisilno upravo v Kavarni Idrija, ker se je gospodarski uspeh podjetja izboljšal. Dovolili so Lesni industriji »22. julij« razširiti predmet poslovanja podjetja.

Sprejeli so odlok o določitvi območja, na katerem se sme ustanoviti stanovanjska skupnost.

V. ločeni seji obeh zborov 28. dec. 1959

Dodelili so zemljišče Obrtnemu podjetju »Simplex« za graditev delavnic.

Odobrili so plačilo stroškov za zatiranje epidemije hepatitisa.

Dovolili so Trgovskemu podjetju »Izbira« razširiti predmet poslovanja.

Sprejeli so naslednje odloke:

- Odlok o stanarini;
- Odlok o določitvi pogojev za oddajanje stanovanj v družinski stanovanjski hiši in stanovanj kot posamezni del stavbe, ki so državljanska lastnina;
- Odlok o plačevanju dela stanarine hiš v državljanski lastnini na poseben tekoči račun;
- Odlok za uvedbo in plačilo začasnih najemnin;
- Odlok o organizaciji upravnih organov ObLO Idrija;
- Odlok o sistemizaciji delovnih mest v upravnih organih ObLO Idrija;
- Odlok o začasnem financiranju proračunskih izdatkov za I. tromesečje 1960;
- Odlok o spremembi Odloka o občinskem prometnem davku.

VI. ločeni seji obeh zborov 8. febr. 1960

Ustanovili so stanovanjsko skupnost za mesto Idrija.

Ustanovili so oddelek za izobraževanje odraslih pri Osnovni šoli Crni vrh.

Sklenili so, da morajo Goljjevi izročiti nacionalizirano zemljišče ob Gorski poti občini, da si bodo na tem zemljišču delavci in uslužbenci lahko sezidali stanovanjske hišice.

Dodelili so gradbena zemljišča za zidanje stanovanjskih hiš Dominiku Rupniku, Aldu Svetliču, Janku Menardu in Antonu Carlu.

Sprejeli so naslednje odloke:

- Odlok za določitev odstotka stanarine in najemnine, ki je dohodek stanovanjske skupnosti;
- Odlok o plačevanju stroškov hišne uprave na območju občine Idrija;
- Odlok za določitev najnižje najemnine za poslovne prostore in dela najemnine za poslovne prostore v poslovnih stavbah, ki se plačujejo v občinski sklad za zidanje stanovanjskih hiš;
- Odlok o višini plačila, ki ga podstanovalec plačuje nosilcu stanovanjske pravice za stanovanjski prostor, ki ga uporablja kot podstanovalec, in o najvišjih zneskih plačil za storitev za uporabo pohištva v občini Idrija;
- Odlok o pogojih za dodelitev nacionaliziranih zemljišč bivšim lastnikom za gradnjo stanovanjskih hiš.